

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Політика управління власним капіталом підприємства

за матеріалами ТОВ «Перший столичний хлібозавод»,
Київська обл., с. Нові Петрівці

Студента 2 курсу 5м групи,
спеціальності 073 «Менеджмент»,
спеціалізації «Фінансове
управління»,
заочної форми навчання

Степаненко Юлії
Юріївни

Науковий керівник
канд. екон. наук, доцент

Андрєєва Вікторія
Геннадіївна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Ситник Ганна
Вікторівна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ТОВ «ПЕРШИЙ СТОЛИЧНИЙ ХЛІБОЗАВОД».....	16
2.1. Оцінка динаміки обсягу та структури власного капіталу підприємства	16
2.2. Оцінка впливу факторів на формування та використання власного капіталу підприємства.....	22
2.3. Оцінка ефективності управління власним капіталом підприємства.....	29
РОЗДІЛ 3. ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ТОВ «ПЕРШИЙ СТОЛИЧНИЙ ХЛІБОЗАВОД».....	36
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	51
ДОДАТКИ.....	56

ВСТУП

Актуальність теми. На сучасному етапі динамічних змін та складної передбачуваності економічних відносин вітчизняні підприємства прагнуть до фінансової незалежності, яка обумовлена, перш за все, ефективною політикою управління власним капіталом. Саме власний капітал забезпечує

фінансову стійкість та платоспроможність підприємства, його конкурентоспроможність, ефективну виробничо-господарську діяльність суб'єкта господарювання загалом та його постійне зростання на ринку. Дослідження свідчать, що інвестори надають перевагу саме тим підприємствам, де функціонує система ефективного управління власним капіталом, яка забезпечить захист їх інтересів та економічний ефект від використання вкладених ними коштів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування ефективної політики управління власним капіталом підприємства досліджувалися багатьма вітчизняними вченими-економістами, такими як І.О. Бланк, М.Д. Білик, А.М. Поддєрьогін, М.Д. Алексеєнко, В.Г. Андрійчук, Г.Г. Кірейцев, М.Т. Білуха, В.В. Сопко, С.Ф. Голов, В.П. Савчук та ін.; в зарубіжній літературі доцільно виділити роботи Є.Ф. Брігхема, А. Гропеллі, Е. Нікбахта, М. Міллера, Ф. Модільяні. Однак, визначену проблему не можна вважати достатньо вирішеною, оскільки і до нині залишається багато спірних питань, які потребують подальшого вивчення та наукового обґрунтування.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є вивчення теоретико-методологічних положень, дослідження діючої практики управління власним капіталом підприємства та розробка відповідних практичних рекомендацій щодо її удосконалення.

Для досягнення мети дослідження поставлено та вирішено такі основні **завдання:**

- дослідити економічну сутність та склад власного капіталу підприємства;
- розглянути методологічні основи управління власним капіталом підприємства;
- дослідити стан управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод»;
- обґрунтувати пропозицій щодо удосконалення політики управління власним капіталом досліджуемого підприємства;

- здійснити перспективну оцінку ефективності управління власним капіталом підприємства.

Об'єктом дослідження є процес управління власним капіталом підприємства.

Предмет дослідження - теоретичні, методичні та практичні аспекти, пов'язані з управлінням власним капіталом підприємства.

Емпіричною базою дослідження є ТОВ «Перший столичний хлібозавод», яке знаходиться у Київській області, сілі Нові Петрівці. ТОВ «Перший столичний хлібозавод» входить до складу холдингу ТОВ «ХК «Хлібні інвестиції», що є в трійці найбільших українських холдингів з виробництва хлібопродуктів. Підприємство зареєстровано 06.07.2001 р. Основним видами діяльності підприємства є 10.71 Виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання. Інші види діяльності підприємства: 10.72 Виробництво сухарів і сухого печива; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок тривалого зберігання; 46.38 Оптова торгівля іншими продуктами харчування, у тому числі рибою, ракоподібними та молюсками; 47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами. Зареєстрований капітал підприємства на 31.12. 2018 р. складає 775 тис. грн; майно підприємства – 22004 тис. грн. Чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг за 2018 рік – 67214 тис. грн, чистий прибуток –3937 тис. грн.

Методи дослідження. Для досягнення поставлених завдань використовувалися наступні методи: теоретичне узагальнення та системний аналіз – при визначенні поняття власного капіталу підприємства; методи абстрактно-логічний, економіко-статистичний, балансовий метод, факторно-аналітичний – при дослідження стану управління власним капіталом підприємства та плануванні; графічні методи – при узагальненні й оформленні отриманих результатів дослідження.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-законодавчі акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали фінансової та статистичної звітності підприємства, сучасні пакети прикладного програмного забезпечення.

Практична значимість. Розроблені рекомендації щодо підвищення ефективності управління прибутком підприємства можуть бути використані в діяльності ТОВ «Перший столичний хлібозавод», що підтверджено відповідною довідкою.

Для оброблення економічної інформації, побудови таблиць, алгоритмів використано сучасні комп'ютерні технології та пакет прикладних програм Microsoft Excel.

Апробація результатів випускної кваліфікаційної роботи. Основні наукові положення і практичні результати дослідження опубліковано збірнику наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка та фінанси підприємства», 2019 р. на тему: «Формування ефективної політики управління власним капіталом підприємства».

Структура й обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків і пропозицій, списку використаних джерел, додатків. Обсяг роботи – 50 сторінок друкованого тексту включає 20 таблиць, 5 рисунків, список використаних джерел з 52 найменувань та додатки.

РОЗДІЛ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

Власний капітал виступає не лише основою створення підприємства, а й головним фактором його фінансової стійкості, ефективності діяльності, конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості.

Аналіз економічної літератури свідчить, що існують різні визначення даного поняття. Так, у національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», подається, що власний капітал – це частина в активах підприємства, що залишається після вирахування його зобов'язань [37].

І.О. Бланк вважає, що власний капітал характеризує загальну вартість коштів підприємства, що належать йому на правах власності і які використовуються їм для формування певної частини його активів [4].

Хмелевська А.В. та Незборецька Г.М. трактують сутність власного капіталу як суму заборгованості підприємства його власникам у розмірі вартості активів, які за рахунок нього створені. [52]. Але на нашу думку це визначення не в повній мірі розкриває зміст власного капіталу, оскільки окрім внесків власників джерелами власного капіталу є результат діяльності підприємства, тобто чистий прибуток.

Заслуговує на увагу визначення Сопко В.В., згідно до чого власний капітал – це сума власних коштів підприємства, яка утворена внаслідок позитивних результатів діяльності, внесків учасників або залишена на підприємстві безоплатно [45].

Цюцяк І.Л. пропонує підхід до визначення власного капіталу, який дозволяє розкривати його сутність за джерелами формування, а саме: вкладений, ефективний, інший накопичений та коригуючий власний капітал. Під вкладеним капіталом автор розуміє суму внесків засновників підприємств. Ефективний капітал – це накопичена сума чистого прибутку, що відображається у статті власного капіталу „нерозподілений прибуток”. Інший накопичений капітал – це капітал утворений внаслідок приросту (дооцінки) майна, а коригуючий капітал – це сума заборгованості власників, або сума вилучених коштів власниками із статутного фонду [53].

Олександренко І.В., в результаті дослідження підходів до визначення власного капіталу, вважає, що власний капітал – це сукупність коштів, що

внесені власниками, безоплатно отримані від інших осіб та накопичені у процесі прибуткової діяльності [38].

Склад та розмір власного капіталу підприємства відображається у першому розділі пасиву Балансу (Звіту про фінансовий стан) - форма №1 фінансової звітності, а джерела його створення за певний звітний період у Звіті про власний капітал (форма №3 фінансової звітності).

Склад власного капіталу та характеристика його елементів наведено у табл. 1.1.

Власному капіталу підприємства притаманні такі переваги використання [3]: простота і швидкість залучення; висока здатність генерувати прибуток; забезпечення фінансової стійкості розвитку підприємства; збереження повного управління і контролю з боку первинних засновників.

В той же час основним недоліками використання власного капіталу на підприємстві є [3]: обмеженість обсягів залучення; стримування зростання рентабельності власних коштів; більш висока вартість залучення порівняно з альтернативними зовнішніми джерелами.

Дослідження показали, що в цілому під управлінням власним капіталом розуміють систему узгодження елементів, принципів та методів, направлених на регулювання процесу розробки та реалізації управлінських рішень щодо руху власного капіталу в заданих параметрах.

Метою управління власним капіталом є досягнення необхідного рівня самофінансування розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства за різними напрямками та забезпечення умов його ефективного використання для збільшення ринкової вартості суб'єкта господарювання.

Таблиця 1.1.

Зміст складових власного капіталу підприємства*

Назва	Характеристика
Статутний капітал	Зафіксована в установчих документах загальна вартість активів, які є внеском власників (учасників) до капіталу підприємства

Пайовий капітал	Сукупність коштів фізичних і юридичних осіб, добровільно розміщених у товаристві для здійснення його господарсько-фінансової діяльності
Додатково вкладений капітал	Сума внесків засновників понад зареєстровану частину. У складі додатково вкладеного капіталу виділяють: - емісійний дохід, який пов'язаний з придбанням акцій за ціною, вищою за їх номінальну вартість, у акціонерних товариствах; - інші внески засновників понад зареєстрований статутний фонд, які вносяться без рішень про зміну розміру статутного капіталу
Інший додатковий капітал	Суми дооцінки необоротних активів підприємства, вартість активів безоплатно отриманих підприємством від інших юридичних або фізичних осіб та інші види додаткового капіталу
Вилучений капітал	Собівартість акцій власної емісії або часток, викуплених товариством у його учасників, та зміни неоплаченого капіталу в результаті збільшення або зменшення дебіторської заборгованості учасників за внесками до статутного капіталу підприємства. Вилучений капітал зменшує величину власного капіталу
Неоплачений капітал	Сума заборгованості власників (учасників) за внесками до статутного капіталу. Ця сума наводиться в дужках та вираховується при визначенні підсумку власного капіталу
Резервний капітал	Сума резервів, створених, відповідно до чинного законодавства або установчих документів, за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Частина чистого прибутку, яка залишається у розпорядженні підприємства після виплати доходів власникам у вигляді дивідендів, формування резервного капіталу, поповнення статутного капіталу та використання на інші потреби

* складено відповідно до Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності [33]

Управління капіталом, зокрема власним, спрямоване на вирішення таких основних завдань [4, 50]: формування достатнього обсягу капіталу, що забезпечить необхідні темпи економічного розвитку підприємства; оптимізація розподілу сформованого капіталу за видами діяльності та напрямками використання; забезпечення умов досягнення максимальної доходності капіталу при запланованому рівні фінансового ризику; забезпечення мінімізації фінансового ризику, пов'язаного з використанням капіталу, при запланованому рівні його доходності; забезпечення постійної фінансової рівноваги підприємства у процесі його розвитку; забезпечення достатнього рівня фінансового контролю над підприємством з боку його засновників; забезпечення достатньої фінансової гнучкості підприємства;

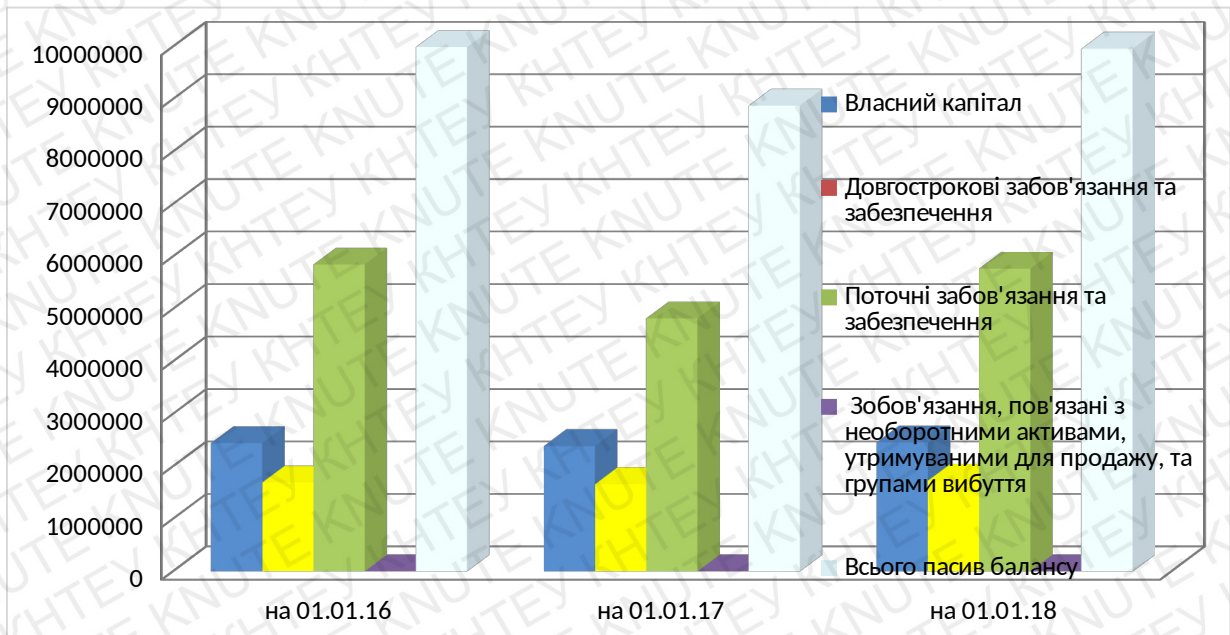
оптимізація обігу капіталу; забезпечення своєчасного реінвестування капіталу.

Управління власним капіталом здійснюють згідно з наступними принципами: комплексність охоплення; розподіл управління; безперервність здійснення прогнозних і управлінських оцінок; послідовне застосування кількісних підходів для вирішення завдань аналізу та прогнозування; розвинене інформаційне забезпечення найважливіших етапів процесу прийняття рішень [22].

Актуальність формування ефективної політики управління власним капіталом визначена незадовільним станом фінансової стійкості вітчизняних підприємств, що обумовлено дуже низькою часткою їх власного капіталу (рис.1.1).

Так, сума власного капіталу за весь період дослідження практично не змінилась: на 01.01.17 р. спостерігалось зменшення на 57636,1 млн. грн. або на 2,36%, а на 01.01.2018 р. навпаки – збільшення на 70360 млн. грн. або на 2,95%. Відповідно, власний капітал підприємств України на 01.01.18 р. склав 2458527,6 млн. грн. Частка власного капіталу у загальних джерелах формування активів підприємства є дуже низькою при незначному її підвищенні: 24,48% на 01.01.16 р., 24,68% на 01.01.17 р. та 28,05% на 01.01.18 р., що обумовлюється, перш за все, наявністю непокритого збитку [19].

Так, непокритий збиток вітчизняних підприємств на 01.01.16 р. складав 889070,3 млн. грн., на 01.01.17 р. мав позитивну тенденцію до незначного зменшення – на 45631,7 млн. грн. або на 5,13%, а на 01.01.18 р. навпаки збільшився на 10877,8 млн. грн. або на 1,9% [19].

Рис. 1.1. Динаміка зміни складових пасиву балансу підприємств України у 2015-2017 рр., млн. грн. (складено за матеріалами Державної служби статистики України [19])

Виходячи з вищенаведеного, підвищення ефективності формування та використання власного капіталу підприємства повинно досягаться в результаті здійснення відповідної фінансової політики, яка являє собою частину загальної фінансової стратегії підприємства та зводиться до забезпечення його господарської діяльності та отримання економічного ефекту.

Дослідження показали, що політику управління власним капіталом підприємства доцільно представити у вигляді реалізації наступних етапів [4, 22, 36, 55].

На першому етапі аналізується загальний обсяг формування та структура власного капіталу, визначаються темпи його зміни порівняно попередніми періодами. Після цього розглядаються джерела формування власного капіталу, вивчається питання про достатність власних засобів для забезпечення достатнього рівня фінансової стійкості і визначається рівень самофінансування підприємства в динаміці.

На другому етапі здійснюється оцінка реальної ринкової вартості власного капіталу за допомогою метода попередньої поелементної оцінки вартості капіталу та метода узагальненої оцінки вартості капіталу.

На третьому етапі визначається оптимальна структура власного капіталу підприємства, яка базується на основі встановлення такого співвідношення його обсягу та структурних елементів, який забезпечує дотримання заданого критерію оптимізації: максимізація рентабельності власного капіталу, мінімізація середньозваженої вартості власного капіталу, забезпечення достатньої фінансової стійкості та кредитоспроможності підприємства, підвищення ринкової вартості підприємства. Треба відзначити, що на даному етапі потрібно враховувати переваги та недоліки власного капіталу. Так, до основних переваг використання власного капіталу доцільно віднести наступні характеристики: простота і швидкість залучення; висока здатність генерувати прибуток; забезпечення фінансової стійкості розвитку підприємства; збереження повного управління і контролю з боку первинних засновників [3]. Недоліками власного капіталу є: обмеженість обсягів залучення; стримування зростання рентабельності власних коштів; більш висока вартість залучення порівняно з альтернативними зовнішніми джерелами [3]. Відповідно, результатом реалізації даного етапу є формування висновку про доцільність залучення власного капіталу з різних джерел у плановому періоді.

На четвертому етапі визначається планова потреба у власному капіталі підприємства для фінансування необхідного обсягу необоротних і оборотних активів.

На п'ятому етапі проводиться оптимізація співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел коштів, які залучаються для формування власного капіталу підприємства та здійснюється розробка і прийняття рішень щодо залучення відповідних обсягів фінансових ресурсів із зовнішніх та внутрішніх джерел формування власного капіталу.

На шостому етапі розробляється концепція збереження та примноження власного капіталу, враховуючи динамічність зовнішнього середовища функціонування вітчизняних підприємств та необхідність підвищення їх конкурентоспроможності. Так, концепція збереження власного капіталу, що орієнтована на забезпечення безперервної діяльності підприємства, найшла своє відображення у міжнародних стандартах бухгалтерського обліку. Одним з показників збереження власного капіталу є показник чистих активів, який визначається як різниця між активами підприємства та обсягом його зобов'язань. Згідно з цією концепцією, прибуток отримується тільки якщо фінансова (або грошова) сума чистих активів на кінець періоду перевищує фінансову (або грошову) суму чистих активів на початок періоду після вилучення будь-яких виплат власникам або внесків власників протягом цього періоду. Збереження фінансового капіталу може вимірюватись в номінальних грошових одиницях або в одиницях постійної купівельної спроможності [34].

У західній літературі відомий так званий маржинальний принцип нерозподіленого прибутку. Його сутність полягає в тому, що капітальні проекти, які фінансуються за рахунок нерозподіленого прибутку, повинні приносити вищу ставку прибутку, ніж той капітал, котрий одержують власники у вигляді дивідендів (відсотків). У даному випадку мова йде про альтернативні доходи (opportunitycost — «ціну шансу»), тобто одержання більш високого доходу за альтернативним видом інвестицій [29].

Вивчення різних аспектів дивідендної політики обумовлено тим, що вона безпосередньо впливає на фінансову програму і бюджет капіталовкладень підприємств; скорочує власний капітал, так як дивіденди виплачуються з нерозподіленого прибутку, що приводить до збільшення коефіцієнта заборгованості; позначається на руху грошових коштів підприємства, так як підприємство з недостатньою ліквідністю може бути вимушено обмежити виплату дивідендів; впливає на відносини з інвесторами, які негативно відносяться до підприємств, що скорочують

дивіденди, тому що пов'язують таке скорочення з фінансовими труднощами, які впливають на зниження ринкової ціни підприємства.

Практичне використання теорій впливу розміру виплачуваних дивідендів на ціну акцій і добробут власників характеризують три підходи до формування дивідендної політики в рамках загальної фінансової політики підприємства "консервативний", "помірний" ("компромісний") і "агресивний". Кожному з цих підходів відповідає певний тип дивідендної політики [4, 22, 29, 36, 50]:

- консервативний (типи: залишкова політика дивідендних виплат; політика стабільного розміру дивідендних виплат);
- помірний або компромісний (тип: політика мінімального стабільного розміру дивідендів з надбавкою в окремі періоди);
- агресивний (типи: політика стабільного рівня дивідендів; політика постійного зростання розміру дивідендів).

Отже, головною метою розробки дивідендної політики є встановлення необхідної пропорційності між поточним споживанням прибутку власниками та майбутнім його зростанням, що максимізує ринкову вартість підприємства та забезпечує його стратегічний розвиток. Відповідно, важливим напрямком при реалізації концепції збереження та примноження власного капіталу є дивідендна політика підприємства, тобто визначення пропорції між капіталізацією (реінвестованим прибутком) та споживанням (прибутком, який сплачується власникам). Дослідження показали, що основною проблемою в розподілі прибутку на той, що розподіляється серед акціонерів (власників), і той, що не розподіляється, є можливість його реінвестування за більш високою ставкою.

Треба відзначити, що одним із напрямків збільшення власного капіталу підприємства є запровадження податку на виведений (розподілений) капітал, який являє, по суті, механізм економічного стимулювання власників підприємств до виведення прибутків з тіні та раціонального їх розподілу з точки зору розвитку фінансово-господарської діяльності. Відповідно,

оподаткуванню підлягають лише ті кошти, які виводяться з бізнесу. Так, 05.07.2018 р. був зареєстрований Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал № 8557, який заміняє податок на прибуток податком на виведений капітал [42].

Вітчизняні ідеологи податку на виведений капітал аргументують необхідність його якнайшвидшого впровадження в Україні, тим що він є ключовим джерелом внутрішніх фінансових інвестицій підприємств, а також значними зловживаннями з прибутковістю та оптимізацією прибутків. Введення податку на виведений капітал підтримали такі об'єднання як Українська спілка підприємців і промисловців, Федерація роботодавців України, Союз українських підприємців, Національна Асоціація банків України, Асоціація платників податків України, Асоціація правників України та інші вітчизняні бізнес-асоціації, а також Громадські ради при Міністерстві фінансів, Міністерстві економіки та Державної фіскальної служби. Крім того, за впровадження такої моделі оподаткування виступив інвестиційний фонд HorizonCapital, один з найбільших американських інвесторів в Україну. Однак, проти впровадження механізму оподаткування податком на виведений капітал виступили Міністерство фінансів України, Європейська Бізнес Асоціація (ЄБА), також має певні побоювання через ризик значного бюджетного дефіциту в перші роки запровадження нової моделі оподаткування Міжнародний валютний фонд.

Основними перевагами введення податку на вилучений капітал є: створення стимулів для ділової та інвестиційної активності; створення грошима, що залишаються в бізнесі, додаткової доданої вартості, забезпечення робочими місцями, надходження до бюджету від податку на додану вартість і податку на доходу фізичних осіб, наповнення Пенсійного фонду; відсутність у підприємств необхідності зменшувати фінансовий результат, а отже, фінансова звітність підприємств може стати більш прозорою й привабливою; легкість перевірки податкових зобов'язань, так як операції, що відносяться до об'єкту оподаткування, складно буде приховати

(податківцям достатньо буде проконтролювати факт наявності таких операцій).

Натомість критичними залишаються як мінімум наступні запитання:

- чому податок на виведений капітал не впровадила жодна країна (окрім Естонії). Так, у більшості розвинених економік світу справляється корпоративний податок, що є аналогом вітчизняного податку на прибуток;
- за рахунок яких надходжень не допустити зменшення надходжень до бюджету (як мінімум у перші роки).

Ставки податку на виведений капітал становлять [42]: 5% - з пов'язаними особами-нерезидентами; 15 % – по операціям з виведення капіталу безпосередньо власникам (дивіденди та інші прямі виплати в грошовій та натуральній формі, навіть якщо вони не оформлені як дивіденди); 20 % – по операціям, які прирівнюються до виведення капіталу, і для донарахувань.

Таким чином, ефективність діяльності підприємства значної мірою досягається в результаті здійснення ефективної політики управління власним капіталом, яка характеризується відповідними етапами. Головною метою розробки дивідендної політики є встановлення необхідної пропорційності між поточним споживанням прибутку власниками та майбутнім його зростанням, що максимізує ринкову вартість підприємства та забезпечує його стратегічний розвиток. Одним із напрямків збільшення власного капіталу підприємства є запровадження податку на виведений (розподілений) капітал, який являє механізм економічного стимулювання власників підприємств до виведення прибутків з тіні та раціонального їх розподілу з точки зору розвитку фінансово-господарської діяльності.

РОЗДІЛ 2.

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ
ТОВ «ПЕРШИЙ СТОЛИЧНИЙ ХЛІБОЗАВОД»

2.1. Оцінка динаміки обсягу та структури власного капіталу підприємства

Перш за все, в процесі дослідження стану управління власним капіталом прибутком ТОВ «Перший столичний хлібозавод» здійсимо аналіз динаміки його обсягу на підставі фінансової звітності підприємства (Додатки А-Г). Результати розрахунків наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1.

Динаміка обсягу власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016-2018 рр.

Показники	Обсяг, тис. грн.			Абсолютний приріст, тис. грн		Темп приросту, %	
	на 31.12. 2016	на 31.12. 2017	на 31.12. 2018	31.12. 2017/ 31.12. 2016	31.12. 2018/ 31.12. 2017	31.12. 2017/ 31.12. 2016	31.12. 2018/ 31.12. 2017
Зареєстрований капітал	775	775	775	0	0	0,00	0,00
Капітал у дооцінках	227	227	227	0	0	0,00	0,00
Нерозподілений прибуток	10011	11516	14213	1505	2697	15,03	23,43
Власний капітал, всього	11013	12518	15215	1505	2697	13,67	21,54

Таким чином, в періоді, що аналізується, відбулося збільшення власного капіталу підприємства. На 31.12.2017 р. власний капітал збільшився на 1505 тис. грн. або на 13,67%, а на 31.12.2018р. – на 2697 тис. грн. або на 21,54%, тобто спостерігається значне збільшення темпу його приросту.

Зростання власного капіталу відбулося виключно за рахунок нерозподіленого прибутку: на 31.12.2017 р. зростання на 1505 тис. грн. або на 15,03%, а на 31.12.2018 р. – на 2697 тис. грн. або на 23,43%, тобто відбувається суттєве збільшення темпу його приросту, що свідчить про підвищення ефективності діяльності підприємства.

Динаміку складових власного капіталу підприємства наведено на рис. 2.1.

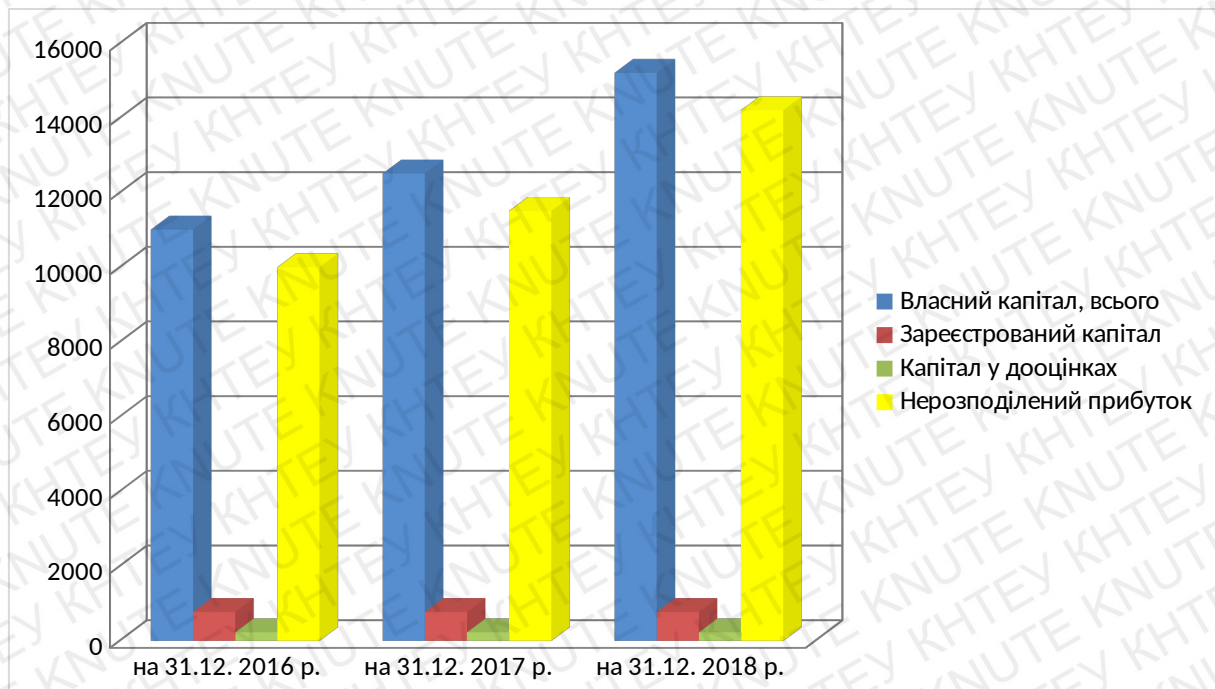

Рис. 2.1. Динаміка обсягу та складу власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібо завод» за 2016-2018 рр., тис. грн

Наступним етапом є оцінка структури власного капіталу підприємства (табл. 2.2).

Відповідно до отриманих даних, власний капітал підприємства практично повністю сформовано за рахунок нерозподіленого прибутку, причому його частка збільшується з 90,90% на 31.12.2016 р. до 93,41% на 31.12.2018 р., тобто приріст склав 1,09% та 1,42% відповідно. За рахунок зростання частки нерозподіленого прибутку зменшилася питома вага зареєстрованого капіталу на 0,85% та на 1,10% відповідно на 31.12.2017 р. та

на 31.12.2018 р., яка на останню дату склала 5,09%. Також зменшилася частка капіталу у дооцінках - на 0,25% та на 0,32% відповідно на 31.12.2017 р. та на 31.12.2018 р., яка на останню дату склала 1,49%. В цілому зміну структури власного капіталу підприємства можна вважати позитивною, так як збільшується питома вага його найбільш ефективної складової – нерозподіленого прибутку.

Таблиця 2.2.

Динаміка структури власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016-2018 рр., %

Показники	Обсяг, %			Абсолютний приріст, %	
	на 31.12. 2016р.	на 31.12. 2017 р.	на 31.12. 2018 р.	31.12. 2017/ 31.12. 2016	31.12. 2018/ 31.12. 2017
Зареєстрований капітал	7,04	6,19	5,09	-0,85	-1,10
Капітал у дооцінках	2,06	1,81	1,49	-0,25	-0,32
Нерозподілений прибуток	90,90	92,00	93,41	1,09	1,42
Власний капітал, всього	100,00	100,00	100,00	x	x

Структура власного капіталу підприємства у вигляді діаграми наведено на рис. 2.2.

Оцінку динаміки обсягу та складу власного капіталу підприємства неможливо проводити без порівняння його зміни з позиковим капіталом.

Так позиковий капітал ТОВ «Перший столичний хлібозавод» представлений як довгостроковими зобов'язаннями (довгострокові кредити банків), так і короткостроковими, але за весь період дослідження вищою є частка поточних залучених коштів.

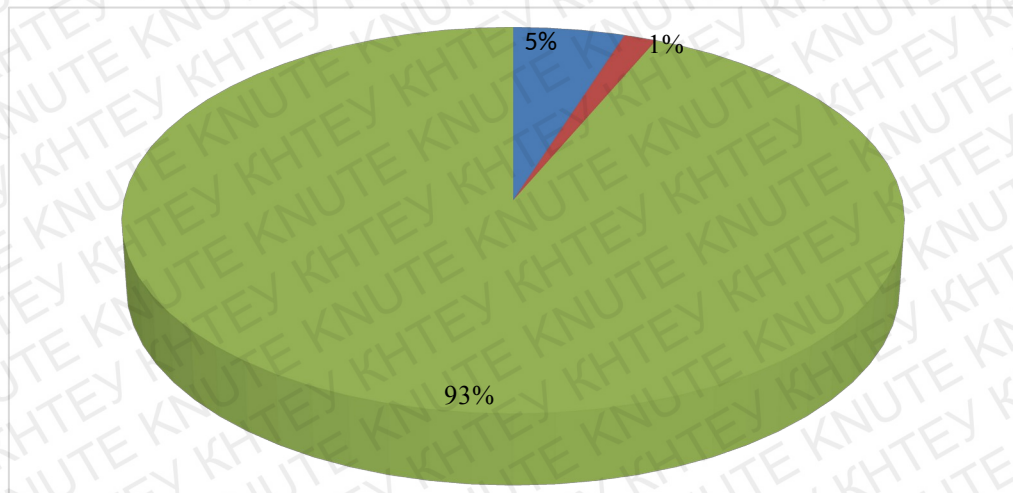

Рис. 2.2. Структура власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» на 31.12.2018 р., %

Аналіз динаміки обсягу позикового капіталу підприємства наведено у табл. 2.3.

Таблиця 2.3.

Динаміка обсягу позикового капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016-2018 рр.

Показники	Обсяг, тис. грн.			Абсолютний приріст, тис. грн		Темп приросту, %	
	на 31.12. 2016	на 31.12. 2017	на 31.12. 2018	31.12. 2017/ 31.12. 2016	31.12. 2018/ 31.12. 2017	31.12. 2017/ 31.12. 2016	31.12. 2018/ 31.12. 2017
Довгострокові зобов'язання і забезпечення	0	1495	1279	1495	-216	100,00	-14,45
Поточні зобов'язання і забезпечення всього, у тому числі	3330	3330	5510	0	2180	0,00	65,47
Поточна кредиторська заборгованість	2650	2650	4740	0	2090	0,00	78,87
Поточні забезпечення	437	490	673	53	183	12,13	37,35
Інші поточні зобов'язання	243	190	97	-53	-93	-21,81	-48,95
Позиковий капітал, всього	3330	4825	6789	1964	2644	44,89	40,70

Таким чином, за весь період дослідження відбулося збільшення позикового капіталу підприємства. На 31.12.2017 р. позиковий капітал збільшився на 1964 тис. грн. або на 44,89%, а на 31.12.2018р. – на 2644 тис. грн. або на 40,70%, тобто спостерігається незначне зменшення темпу його приросту.

Зростання позикового капіталу у першому періоді відбулося за рахунок залучення довгострокового банківського кредиту на суму 1495 тис. грн., а в другому періоді за рахунок збільшення поточних забор'язань на 2180 тис. грн. або на 65,47% при частковому погашенні довгострокової позики, яка зменшилася на 216 тис. грн. або на 14,45%.

Динаміка зміни власного та позикового капіталу підприємства наведено на рис. 2.3.

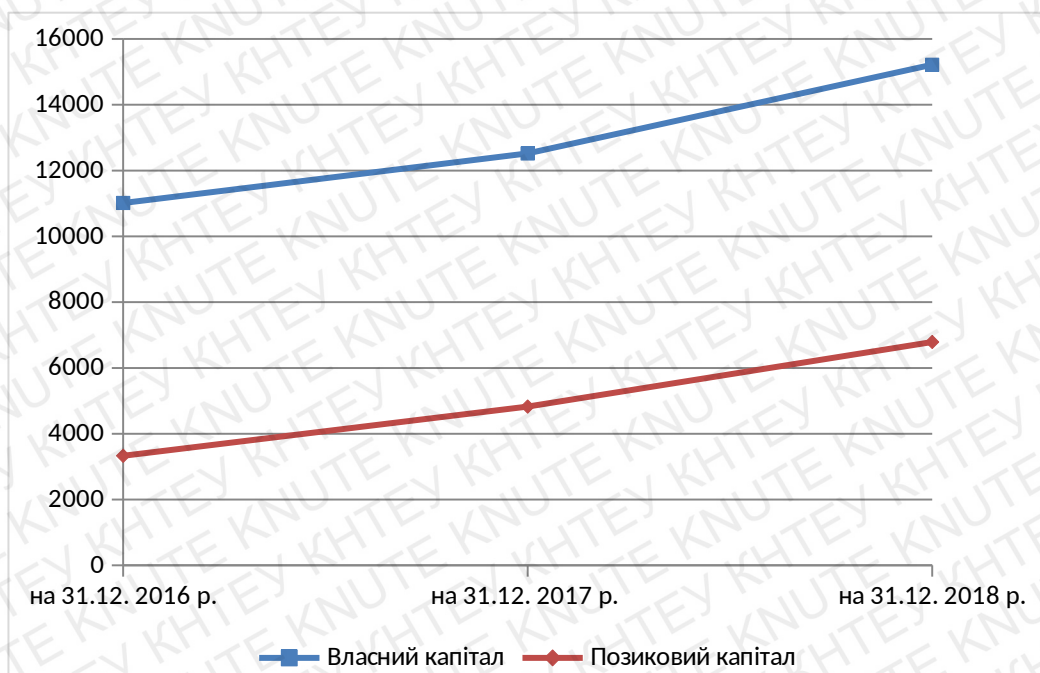

Рис. 2.3. Динаміка обсягу власного та позикового капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016-2018 рр., тис. грн.

Відповідно, можна зробити висновок стосовно перевищення суми власного капіталу підприємства над позиковим на 31.12.2016 р. на 7683 тис. грн. або в 3,3 рази, на 31.12.2017 р. – на 17343 тис. грн. або в 2,6 рази, на 31.12.2018 р. – на 8426 тис. грн. або в 2,2 рази. Треба відзначити

перевищення темпу зростання позикового капіталу над власним капіталом протягом всього періоду дослідження.

Структура капіталу підприємства наведено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4.

Динаміка структури капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016-2018 рр., %

Показники	Обсяг, %			Абсолютний приріст, %	
	на 31.12. 2016 р.	на 31.12. 2017 р.	на 31.12. 2018 р.	31.12. 2017/ 31.12. 2016	31.12. 2018/ 31.12. 2017
Власний капітал	76,78	72,18	69,15	-4,60	-3,03
Позиковий капітал	23,22	27,82	30,85	4,60	3,03
Капітал, всього	100	100	100	x	x

Тобто за весь період дослідження частка власного капіталу переважає частку позикового капіталу підприємства, що свідчить про його високу фінансову стійкість, не зважаючи на постійне зменшення питомої ваги власного капіталу з 76,78% на 31.12.2016 р. до 69,15% на 31.12.2018 р.

Таким чином, за період дослідження відбулося суттєве збільшення власного капіталу підприємства. Власний капітал практично повністю сформовано за рахунок нерозподіленого прибутку. В цілому зміну структури власного капіталу підприємства можна вважати позитивною, так як збільшується питома вага його найбільш ефективної складової – нерозподіленого прибутку. Підприємство є фінансово стійким, так як власний капітал значно перевищує позиковий.

2.2. Оцінка впливу факторів на формування та використання власного капіталу підприємства

Фактори, що впливають на формування та використання власного капіталу підприємства, численні і різноманітні, причому частина з них впливає негативно, а частина – позитивно. Як було зазначено у попередньому розділі роботи єдиним динамічним елементом власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» є збільшення нерозподіленого прибутку, який формується за рахунок отриманого чистого прибутку за відповідний період. Тому, перш за все, здійснимо аналіз динаміки обсягу та видів прибутку підприємства (табл. 2.4).

Таким чином, чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у 2017 році мав негативну тенденцію до незначного зменшення: на 108 тис. грн. або на 0,18%. У 2018 році ситуація змінилась та спостерігається позитивна тенденція до зростання показника на 7654 тис. грн. або на 12,85%, що спричинено значним розширенням асортименту хлібобулочних виробів та збільшенням попиту на продукцію підприємства. Собівартість реалізованої продукції, не зважаючи на зменшення чистого доходу від реалізації має тенденцію до зростання. У 2017 р. показник зростає на 220 тис. грн. або на 0,55% відповідно до 2016 року, а у 2018 році – на 3993 тис грн. або на 10,01% відповідно до 2017 року.

Тобто, зменшення чистого доходу від реалізації та збільшення собівартості у 2017 році обумовило зменшення валового прибутку на 328 тис. грн. або на 1,64%, а збільшення чистого доходу від реалізації у 2018 році спричинило збільшення валового прибутку на 3661 тис. грн. або на 18,6%. Слід відзначити, що збільшення чистого доходу від реалізації в останньому періоді на 12,85% обумовило зменшення витратоемкості продукції підприємства на 1,68% (тобто частка собівартості в чистому доході від реалізації склала 65,28%).

Таблиця 2.4.

**Оцінка формування фінансових результатів ТОВ «Перший
столичний хлібозавод» у 2016-2018 рр.**

Показники	Обсяг, тис.грн.			Абсолютний приріст, тис.грн.		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	59668	59560	67214	-108	7654	-0,18	12,85
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	39662	39882	43875	220	3993	0,55	10,01
Валовий прибуток	20006	19678	23339	-328	3661	-1,64	18,60
Інші операційні доходи	786	462	617	-324	155	-41,22	33,55
Адміністративні витрати	2859	3291	4128	432	837	15,11	25,43
Витрати на збут	10563	10982	13059	419	2077	3,97	18,91
Інші операційні витрати	2415	2228	2056	-187	-172	-7,74	-7,72
Фінансовий результат від операційної діяльності : прибуток	4955	3639	4713	-1316	1074	-26,56	29,51
Інші фінансові доходи	65	187	172	122	-15	187,69	-8,02
Фінансові витрати	98	2	84	-96	82	-97,96	4100
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	4922	3824	4801	-1098	977	-22,31	25,55
Витрати (дохід) з податку на прибуток	919	708	864	-211	156	-22,96	22,03
Чистий фінансовий результат: прибуток	4003	3116	3937	-887	821	-22,16	26,35

Інші операційні доходи ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за досліджуємих період не мали визначеної тенденції зміни: у 2017 р. спостерігається негативна тенденція до зменшення, але у 2018 р. вони зросли на 155 тис. грн. або на 33,55%, відповідно до 2017 року за рахунок збільшення доходів від операційної оренди.

Адміністративні витрати протягом всього аналізованого періоду мали негативну тенденцію до значного зростання, причому за результатами діяльності у 2018 році їх темп росту збільшився до 25,43% на відміну від 15,11% у 2017 році, що обумовлено в основному збільшенням заробітної плати управлінському персоналу.

Динаміку до значного зростання у 2018 році мають також і витрати на збут за рахунок збільшення витрат на зберігання виробничих запасів та підвищення вартості транспортування: на 18,91% (у 2017 р. – на 3,97%). Треба відзначити значне перевищення темпу зростання адміністративних витрат та витрат на збут до темпу зростання чистого доходу від реалізації продукції у 2018 році, що є негативним моментом.

Інші операційні витрати підприємства мають позитивну тенденцію до зменшення протягом всього періоду: на 7,74% та на 7,72% відповідно у 2017 та 2018 роках, що обумовлено зменшенням вартості робіт, послуг сторонніх підприємств, зменшенням псування товарно-матеріальних цінностей.

Таким чином, фінансовим результатом від операційної діяльності ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у 2016-2018 роках був прибуток. У 2017 році даний показник зменшився на 1316 тис. грн або на 26,56% за рахунок зростання собівартості реалізованої продукції, адміністративних витрат, витрат на збут та зменшення інших операційних доходів. У 2018 році прибуток від операційно діяльності збільшився на 1074 тис. грн або на 29,51% і склав 4713 тис. грн. Позитивна тенденція до значного збільшення прибутку від операційної діяльності підприємства обумовлена збільшенням валового прибутку та інших операційних доходів, зменшенням інших операційних витрат, не дивлячись на негативну тенденцію збільшення адміністративних витрат та витрат на збут.

За результатами здійснення фінансово-інвестиційної діяльності ТОВ «Перший столичний хлібозавод» прибуток до оподаткування у 2017 році має негативну тенденцію до зменшення на 1098 тис. грн або на 22,31% в основному за рахунок значного зменшення фінансового результату від операційної діяльності. У 2018 році навпаки спостерігається позитивна тенденція до збільшення прибутку до оподаткування на 977 тис. грн або на 25,55%, що також в основному обумовлено зростанням фінансового результату від операційної діяльності.

Враховуючи вищезазначені тенденції та з урахуванням сплати підприємством податку на прибуток у 2017 році чистий прибуток склав 3116 тис. грн, тобто зменшився на 887 тис. грн або на 22,16%, а у 2018 році – 3973 тис. грн (збільшення на 821 тис. грн або на 26,35%).

Таким чином, в останньому періоді можна відзначити позитивну тенденцію перевищення темпу приросту чистого прибутку підприємства, який є важливим джерелом формування такого елемента власного капіталу підприємства як нерозподілений прибуток, над темпом приросту чистого доходу від реалізації (26,35% та 12,85% відповідно).

Важливим етапом оцінки прибутку підприємства є визначення його видів (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка обсягу та складу фінансових результатів у розрізі різних видів діяльності ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016 – 2018 рр.

Показники	Обсяг, тис.грн.			Абсолютний приріст, тис.грн.		Темп приросту, %	
	2016	2017	2018	2017/ 2016	2018/ 2017	2017/ 2016	2018/ 2017
	Прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6584	5405	6152	-137	327	8,41
Прибуток (збиток) від іншої операційної діяльності	-1629	-1766	-1439	-1179	747	-17,91	13,82
Прибуток (збиток) від фінансово-інвестиційної діяльності	-33	185	88	218	-97	-660,61	-52,43

Треба зазначити, що прибуток від реалізації визначається як різниця між валовим прибутком та адміністративними витратами, витратами на збут. Прибуток від іншої операційної діяльності як різниця між іншими операційними доходами та іншими операційними витратами.

Таким чином, практично повністю обсяг прибутку підприємства припадав на реалізацію продукції (товарів, робіт, послуг). Протягом всього періоду дослідження витрати від іншої операційної діяльності перевищували відповідні доходи, що обумовило отримання збитку. Також збиток у розмірі 33 тис. грн був отриманий і за результатами фінансово-інвестиційної діяльності у 2016 році. Відповідно, основним фактором, який впливає на підвищення ефективності управління власним капіталом є збільшення чистого прибутку, що капіталізується.

Ефективним методом оцінки впливу факторів на формування прибутку від операційної діяльності підприємства, який майже повністю формує загальний обсяг прибутку є CVP – аналіз (Додаток Д).

Так, точка беззбитковості визначається, виходячи із загального коефіцієнта маржинального доходу і всієї суми доходу від реалізації.

Запас фінансової міцності – це відносний показник, який характеризує на скільки відсотків обсяг фактичних доходів від операційної діяльності більше за точку беззбитковості.

Основні показники CVP – аналізу наведено у табл. 2.6.

За даними табл. 2.6 бачимо, що підприємство протягом всього періоду дослідження знаходиться у зоні прибутку. Слід відзначити, що беззбитковий обсяг операційної діяльності підприємства зростає, що обумовлено збільшенням постійних витрат підприємства в основному за рахунок підвищенням витрат на оплату праці (посадові оклади) та ЄСВ.

Тобто, якщо у 2016 році для того щоб вже не отримати збитків, але ще не отримати прибуток від операційної діяльності підприємству потрібно було реалізувати продукції (товарів, робіт, послуг) на 48138 тис. грн, у 2017 році більше на 2766 тис. грн або на 5,75% (50904 тис. грн), а у 2018 році ще більше – на 5787 тис. грн або на 11,37% (56691 тис. грн). Відповідно темп росту точки беззбитковості протягом періоду збільшується.

Таким чином, ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за весь період дослідження має запас фінансової міцності. У 2017 році запас фінансової

міцності зменшується – до 15,19%, але у 2018 році має позитивну тенденцію до збільшення до 16,42%. Тобто у 2016 році підприємство могло знизити обсяг операційної діяльності на 12316 тис. грн або на 20,37% і не бути збитковим, у 2017 році – знизити на 9118 тис. грн або на 15,19%, а у 2018 році – на 11140 тис. грн або на 16,42% і не отримати збитків.

Таблиця 2.6

**CVP – аналіз ТОВ «Перший столичний хлібозавод»
за 2016 – 2018 рр., тис. грн**

№	Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	59668	59560	67214
2	Інші операційні доходи	786	462	617
3	Загальна сума доходів від операційної діяльності	60454	60022	67831
4	Витрати на виробництво та реалізацію продукції	53084	54155	61062
5	Інші операційні витрати	2415	2228	2056
6	Загальна сума операційних витрат	55499	56383	63118
7	Змінні витрати, тис. грн.	36132	36066	39133
8	Маржинальний дохід, тис. грн.	24322	23956	28698
9	Постійні витрати, тис. грн.	19367	20317	23985
10	Прибуток від операційної діяльності, тис. грн.	4955	3639	4713
11	Точка беззбитковості, тис. грн.	48138	50904	56691
12	Запас фінансової міцності	12316	9118	11140
13	Запас фінансової міцності, %	20,37	15,19	16,42

Наступним фактором, що впливає на формування чистого прибутку підприємства є оцінка частки витрат з податку на прибуток. Відповідно до Податкового Кодексу України основна ставка податку на прибуток складає 18% [39]. Дані щодо визначення частки витрат з податку на прибуток наведено у табл. 2.7.

Таблиця 2.7.

Частка витрат з податку на прибуток в фінансовому результаті до оподаткування ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016 – 2018 рр.

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Прибуток до оподаткування, тис. грн	4922	3824	4801
Витрати (дохід) з податку на прибуток, тис. грн	919	708	864
Чистий прибуток, тис. грн	4003	3116	3937
Часта витрат з податку на прибуток в фінансовому результаті до оподаткування, %	18,67	18,51	18,00

Таким чином, зменшення частки витрат з податку на прибуток в фінансовому результаті до оподаткування свідчить про оптимізацію податкової політики підприємства.

Дуже важливим фактором, що впливає на ефективність управління власним капіталом підприємства, є дивідендна політика (табл. 2.8).

Таблиця 2.8.

Визначення частки капіталізації та споживання чистого прибутку ТОВ «Перший столичний хлібозавод» за 2016 – 2018 рр.

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Чистий прибуток, тис. грн	4003	3116	3937
Прибуток, що капіталізується, тис. грн	2414	1505	2697
Нерозподілений прибуток, тис. грн	10011	11516	14213
Частка прибутку, що капіталізується, %	60,30	48,30	68,50
Прибуток, що споживається, тис. грн	1589	1611	1240
Частка прибутку, що споживається, %	39,70	51,70	31,50

В цілому, збільшення нерозподіленого прибутку підприємства свідчить про його реінвестування у господарську діяльність підприємства. Але у 2017 році частка прибутку, що капіталізувалася зменшилась на 12% і склала тільки 48%, а у 2018 році – навпаки збільшилася на 20,2% та становила 68,50%. Тобто в цілому можна зробити висновок, про помірний або компромісний підхід в дивідендній політиці підприємства.

Таким чином, оцінка факторів, що впливають на формування та використання власного капіталу підприємства дозволяє зробити наступні

висновки. Основним фактором, який впливає на підвищення ефективності управління власним капіталом є збільшення чистого прибутку, що капіталізується. Практично повністю обсяг отриманого прибутку підприємства припадає на реалізацію продукції (товарів, робіт, послуг). Підприємство протягом всього періоду дослідження знаходиться у зоні прибутку та має значний запас фінансової міцності. Зменшення частки витрат з податку на прибуток в фінансовому результаті до оподаткування свідчить про оптимізацію податкової політики підприємства. Для підприємства притаманний помірний або компромісний підхід в дивідендній політиці підприємства, що дозволяє капіталізувати значну частину чистого прибутку, що примножує власний капітал, максимізує його ринкову вартість та забезпечує його стратегічний розвиток.

2.3. Оцінка ефективності управління власним капіталом підприємства

У процесі управління власним капіталом підприємства досить важливим є здійснення оцінки ефективності його формування та використання, який є підґрунтям для виявлення напрямків підвищення рівня конкурентоспроможності.

Динаміка показників ефективності управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод» наведено у табл. 2.9.

Таким чином, протягом всього періоду дослідження підприємство є фінансово стійким, не дивлячись на зниження даного показника: у 2018 році частка власного капіталу в загальній сумі капіталу склала 70% при граничному значенні 0,5, а частка власного та довгострокового позикового капіталу становить 78%.

Таблиця 2.9

**Динаміка показників ефективності управління власним капіталом
ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у 2016 – 2018 рр.**

№	Показники	2016	2017	2018	Абсолютний приріст	
					2017 / 2016	2018 / 2017
	Власний капітал	10854	11765,5	13866,5	911,5	2101
	Довгостроковий позиковий капітал	0	1495	1387	1495	-108
	Капітал всього	14540	15843	19673,5	1303	3830,5
	Необоротні активи	8245,5	8490,5	11982	245	3491,5
	Чистий прибуток	4003	3116	3973	-887	857
	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	59668	59560	67214	-108	7654
	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) (п.1/п.3)	0,75	0,74	0,70	-0,01	-0,04
	Коефіцієнт довгострокової фінансової незалежності (п.1+2)/ п.3	0,75	0,84	0,78	0,09	-0,06
	Коефіцієнт маневрування власного оборотного капіталу (п.1-п.4)/п.1	0,24	0,28	0,14	0,04	-0,14
	Рентабельність власного капіталу, % (п.5/п.1×100%)	36,88	26,48	28,65	-10,40	2,17
	Коефіцієнт оборотності власного капіталу (п.6/п.1)	5,50	5,06	4,85	-0,44	-0,22
	Період обороту власного капіталу, дні (365/п.11)	66,40	72,10	75,30	5,71	3,20

За рахунок власного капіталу у 2018 р. фінансується 14% оборотних активів. Спостерігається негативна тенденція до зменшення даного показника протягом періоду, що аналізується, за рахунок перевищення темпу зростання необоротних активів над темпом зростання власного капіталу (141% та 118% відповідно).

Оборотність власного капіталу має негативну тенденцію до зниження, що спричинено обумовлена перевищенням темпу зростання власного капіталу над темпом зростання чистого доходу від реалізації (118% та 113% відповідно у 2018 році). Так, в останньому році власний капітал за рік здійснює 4,85 обороти (75 днів) на відміну від 5,50 оборотів (64 дня) та 5,05 оборотів (66 днів) в попередніх роках.

Факторний аналіз коефіцієнта самофінансування (співвідношення власного та позикового капіталу) ТОВ «Перший столичний хлібозавод» наведено в табл. 2.10.

Таблиця 2.10

**Факторний аналіз коефіцієнта самофінансування
ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у 2017 – 2018 рр.**

Показники	2017	2018	Абсолютний приріст
Коефіцієнт самофінансування (Ксф)	2,89	2,39	-0,50
Середня сума власного капіталу, тис. грн (ВК)	11765,5	13866,5	2101
Середня сума позикового капіталу, тис. грн (ПК)	4077,5	5807	1729,5
Вплив на фінансову незалежність підприємства зміни:			
- середньої суми власного капіталу			0,51
- середньої суми позикового капіталу			-1,01

$$K_{сф2017} = \frac{11765,5}{4077,5} * 100\% = 2,89$$

$$K_{сф'} = \frac{13866,5}{4077,5} * 100\% = 3,40$$

$$K_{сф2018} = \frac{13866,5}{5807} * 100\% = 2,39$$

$$\Delta K_{сф(ВК)} = 3,40 - 2,89 = 0,51$$

$$\Delta K_{сф(ПК)} = 2,39 - 3,40 = -1,01$$

$$\text{Перевірка: } -1,01 + 0,51 = 0,50$$

Отже, коефіцієнт самофінансування підприємства у 2018 році в порівнянні з 2017 роком зменшився на 0,50: за рахунок збільшення середньої суми власного капіталу на 2101 тис. грн, показник зріс на 0,51, а збільшення середньої суми позикового капіталу на 1729,5 тис. грн. обумовило зменшення коефіцієнта самофінансування на 1,01.

Факторний аналіз рентабельності власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібозавод» наведено в табл. 2.11.

Таблиця 2.11

**Факторний аналіз рентабельності власного капіталу
ТОВ «Перший столичний хлібо завод» у 2017 – 2018 рр.**

Показники	2017	2018	Абсолютний приріст
Рентабельність власного капіталу підприємства, % (Рвк)	26,48	28,65	2,17
Чистий прибуток, тис. грн (ЧП)	3116	3973	857
Середня сума власного капіталу, тис. грн (ВК)	11765,5	13866,5	2101
Вплив на рентабельність власного капіталу підприємства зміни:			
- чистого прибутку			7,29
- середньої суми власного капіталу			-5,12

$$Р_{ВК2017} = \frac{3116}{11765,5} * 100\% = 26,48\%$$

$$Р_{ВК'} = \frac{3973}{11765,5} * 100\% = 33,77\%$$

$$Р_{ВК2018} = \frac{3973}{13866,5} * 100\% = 28,65\%$$

$$\Delta Р_{ВК}(ЧП) = 33,77\% - 26,48\% = 7,29\%$$

$$\Delta Р_{ВК}(ВКс) = 28,65\% - 33,77\% = -5,12\%$$

$$\text{Перевірка: } 7,29\% - 5,12\% = 2,17\%$$

Отже, рентабельність власного капіталу у 2018 році в порівнянні з 2017 роком збільшилася на 2,17% : за рахунок збільшення чистого прибутку на 857 тис. грн, показник зріс на 7,29%, а збільшення середньої суми власного капіталу на 2101 тис. грн. обумовило зменшення рентабельності власного капіталу на 5,12%.

Факторний аналіз коефіцієнта оборотності ТОВ «Перший столичний хлібо завод» наведено в табл. 2.12.

Таблиця 2.12

**Факторний аналіз коефіцієнта оборотності власного капіталу
ТОВ «Перший столичний хлібо завод» у 2017 – 2018 рр.**

Показники	2017	2018	Абсолютний приріст
Коефіцієнт оборотності власного капіталу (Ковк)	5,06	4,85	-0,21
Чистий дохід від реалізації продукції (ЧДР)	59560	67214	7654
Середня сума власного капіталу, тис. грн (ВК)	11765,5	13866,5	2101
Вплив на оборотність власного капіталу підприємства зміни:			
- чистого доходу від реалізації продукції			0,65
- середньої суми власного капіталу			-0,86

$$Ковк_{2017} = \frac{59560}{11765,5} = 5,06$$

$$Ковк' = \frac{67214}{11765,5} = 5,71$$

$$Ковк_{2018} = \frac{67214}{13866,5} = 4,85$$

$$\Delta Ковк(ЧДР) = 5,71 - 5,06 = 0,65$$

$$\Delta Ковк(ВК) = 4,85 - 5,71 = -0,86$$

$$\text{Перевірка: } 0,65 - 0,86 = -0,21$$

Отже, коефіцієнт оборотності власного капіталу у 2018 році в порівнянні з 2017 роком зменшився на 0,21: за рахунок збільшення чистого доходу від реалізації продукції на 7654 тис. грн, показник зріс на 0,65, а збільшення середньої суми власного капіталу на 2101 тис. грн. обумовило зменшення коефіцієнта оборотності власного капіталу на 0,86.

Ефективність управління власним капіталом характеризується ефектом фінансового важеля (табл. 2.13).

Проведемо факторний аналіз:

$$ЕФВ_{2017} = 0,82 \times 35,20 \times 0,35 = 10,00$$

$$ЕФВ' = 0,82 \times 35,20 \times 0,35 = 10,00$$

$$ЕФВ'' = 0,82 \times 40,07 \times 0,35 = 11,50$$

$$ЕФВ_{2018} = 0,82 \times 40,07 \times 0,42 = 13,76$$

$$\Delta ЕФВ(ПКр) = 10,00 - 10,00 = 0$$

$$\Delta ЕФВ(ДВ) = 11,50 - 10,00 = 1,5$$

$$\Delta \text{ЕФВ(КФЛ)} = 13,76 - 11,50 = 2,26$$

$$\text{Перевірка: } 0 + 1,5 + 2,26 = 3,76$$

$$3,76 = 3,76$$

Таблиця 2.13

**Ефект фінансового важеля, яким користується
ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у 2017 – 2018 рр.**

№	Показники	2017 р.	2018 р.	Абсолютна зміна
1	Власний капітал, тис.грн.	11765,5	13866,5	2101
2	Позиковий капітал, тис.грн.	4077,5	5807	1729,5
3	Фінансовий результат до оподаткування, тис.грн.	3824	4801	977
4	Чистий прибуток, тис.грн.	3116	3973	857
5	Фінансові витрати, тис.грн.	2	84	82
6	Нетто-результат експлуатації інвестицій, тис.грн. (п.3+п.5)	3826	4885	1059
7	Середня ставка відсотку за використання позикового капіталу, % (п.5/п.2)*100%	0,05	1,45	1,4
8	Економічна рентабельність, % (п.6/середню суму активів)	35,25	41,52	6,27
9	Ефект фінансового важеля (ЕФВ), %	10,00	13,76	3,76
9.1	Податковий гніт (ПКр)	0,82	0,82	0
9.2	Диференціал важеля (ДВ), % (п.8-п.7)	35,20	40,07	4,87
9.3	Коефіцієнт фінансового левериджу (КФЛ) (п.2/п.1)	0,35	0,42	0,07
10	Зміна ефекту фінансового важеля за			3,76
10.1	Податкового гніту, %			0
10.2	Диференціалу важеля, %			1,5
10.3	Коефіцієнту фінансового левериджу			2,26

Отже, у 2017 році залучення підприємством позикового капіталу в суммі 4077,5 тис. грн. на 10% збільшило рентабельність власного капіталу, а у 2018 році залучення підприємством позикового капіталу в суммі 5807 тис. грн. збільшило рентабельність власного капіталу на 13,76%, що свідчить про збільшення ефективності використання власних коштів. Збільшення

диференціалу фінансового важелю на 4,87 у 2018 р. обумовило зростання ефекту фінансового важеля на 1,5%, а збільшення коефіцієнту фінансового левериджу обумовило зростання ефекту фінансового важеля на 2,26%. В цілому, за рахунок впливу обох факторів ефект фінансового важеля збільшився на 3,76%.

Для оцінки ефективності управління власним капіталом підприємства розрахуємо вартість власного капіталу підприємства (Ввк), як відношення прибутку, який спрямовано на виплату відсотків засновникам та середньої суми власного капіталу:

$$\text{Ввк}_{2017} = 1489/11765,5 \times 100\% = 12,65\%$$

$$\text{Ввк}_{2018} = 1511/13866,6 \times 100\% = 10,89\%$$

Таким чином, вартість власного капіталу у 2018 році склала 10,89%, що на 1,76% менше, ніж у 2017 році. Така ситуація свідчить про підвищення ефективності управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод».

Таким чином, результати проведеного аналізу на підставі використання різних методів свідчать про підвищення ефективності управління власним капіталом досліджуемого підприємства.

РОЗДІЛ 3.

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ТОВ «ПЕРШИЙ СТОЛИЧНИЙ ХЛІБОЗАВОД»

Виробничі потужності ТОВ «Перший столичний хлібо завод» розраховані на 130 тон хлібобулочної продукції, тому підприємство може обслуговувати не тільки м. Київ та Київську область, а й прилеглі регіони. Виробництво хліба та хлібобулочних виробів на підприємстві є одним із найсучасніших. Це стало можливим завдяки тому, що абсолютно всі його ланки мають устаткування від відомих виробників з Німеччини, Словенії, США, Швеції, а також українських «Краян». ТОВ «Перший столичний хлібо завод» є одним з небагатьох підприємством галузі, яке розроблене за останніми вимогами та повністю відповідає сучасним стандартам якості. Хлібокомбінат входить до потужного українського холдингу «Хлібні інвестиції», яке охоплює 8% від ринку хліба в Україні [48].

Починаючи з 2013 р. на підприємстві здійснюється постійне оновлення та модернізація виробничого обладнання. Виробництво хлібобулочних виробів планується нарощувати кожного року завдяки залученню нового обладнання.

Враховуючи перспективи, які має хлібо завод, він є бажаним об'єктом інвестицій. На сьогодні це вже понад 15 мільйонів доларів США. У межах цього фінансування планується відкриття цеху з виготовлення кондитерської продукції, що дозволить збільшити обсяг реалізації на 10-12% при плановій рентабельності 17%.

Основним напрямком підвищення ефективності управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібо завод» є збільшення нерозподіленого прибутку, що можливо за рахунок зростання чистого прибутку.

Головним фактором підвищення прибутковості безумовно є збільшення обсягів виготовлення продукції. Здійснити це можна двома шляхами: за рахунок збільшення кількості залучених у виробництво факторів (екстенсивний шлях) та за рахунок поліпшення технологій (інтенсивний шлях). Для того щоб ТОВ «Перший столичний хлібозавод» в сучасних економічних умовах працювало стабільно та досягало достатнього рівня прибутковості, пропонуємо такі шляхи і методи збільшення його прибутку і рентабельності:

- нарощення обсягів виробництва і реалізації продукції (батонів, булочних виробів, короваїв, хліба та кондитерських виробів);
- поліпшення якості продукції;
- продаж зайвого устаткування та іншого майна або здача його в оренду;
- зниження собівартості продукції за рахунок більш раціонального використання матеріальних ресурсів, виробничих потужностей і площ, робочої сили і робочого часу;
- диверсифікація виробництва;
- постійне проведення маркетингового аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів;
- грамотна побудова договірних відносин із постачальниками, посередниками, покупцями та ін.

Відповідно, напрямками підвищення рентабельності ТОВ «Перший столичний хлібозавод» є:

- зниження собівартості продукції;
- підвищення продуктивності праці;
- скорочення невиробничих витрат;
- зменшення витрат на виробництво продукції;
- застосування сучасних методів управління витратами, одним з яких є управлінський облік;
- зниження втрат від псування;

- збільшення частки високорентабельної продукції (кондитерські вироби) та зменшення (зняття з виробництва) низькорентабельної продукції;
- покращення системи маркетингу на підприємстві.

Тобто основними резервами зростання прибутку від реалізації, як основного виду прибутку ТОВ «Перший столичний хлібозавод» є: збільшення обсягу реалізації продукції, зниження собівартості реалізованої продукції та поліпшення якості продукції.

Як показали проведені дослідження, збільшення чистого доходу від реалізації продукції хлібозаводу можливо за рахунок таких факторів:

- якісна продукція, яка виготовляється виключно з натуральної сировини;
- великий асортимент хлібобулочних виробів (хліб, батони, булки, короваї), який представлений на офіційному сайті підприємства;
- сучасні лінії виробництва, що дозволяє отримати більш низьку собівартість продукції ніж у конкурентів;
- прозорі умови співпраці та укладання договору;
- вичерпні консультації та зручний графік роботи підприємства;
- надання безкоштовних зразків продукції та 100% відповідність зразкам;
- безкоштовна та цілодобова доставка на спеціалізованому власному транспорті за узгодженим графіком;
- можливість отримувати товар у двох варіантах: безпосередньо свіжим та запакованим;
- різні форми оплати для зручності клієнтів (при отриманні без передплати, відстрочка платежу)
- швидке оброблення замовлень оптом за рахунок використання сучасних програмних продуктів.

Отже, виходячи з вищенаведеного, спрогнозуємо чистий дохід від реалізації продукції на підставі використання Microsoft Office Excel для автоматичної генерації майбутніх значень, які будуть базуватися на існуючих даних або для автоматичного обчислення екстрапольованих значень, що базуються на обчисленнях по лінійній або експонентній залежності.

Графічно прогнозування чистого доходу від реалізації продукції наведено на рис. 3.1.

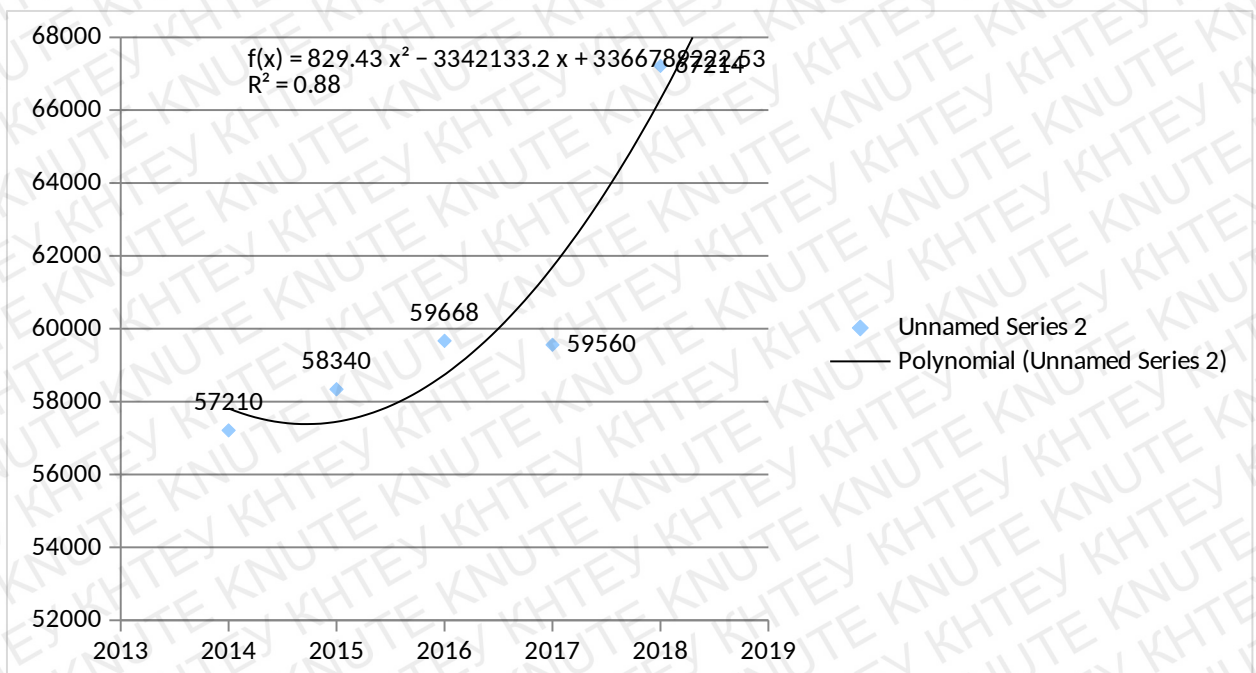

Рис. 3.1. Прогнозування чистого доходу від реалізації продукції ТОВ «Перший столичний хлібозавод» на 2019 р. на підставі використання Microsoft Office Excel, тис. грн.

Таким чином, при збереженні наявної тенденції у плановому році дохід від реалізації продукції підприємства складе 72387 тис. грн. Так як змінні витрати залежать від обсягу реалізації продукції, відповідно вони зростають пропорційно зростанню чистого доходу, а отже плануємо збільшення змінних витрат (ZB_{2019}) пропорційно збільшенню чистого доходу від реалізації ($72387/67214=1,077$):

$$ZB_{2019} = 39133 \times 1,077 = 42145 \text{ тис. грн}$$

Обсяг постійних витрат не залежить від обсягу доходу, отже, при плануванні обсяг постійних витрат не зміниться і буде дорівнювати 23985 тис. грн.

Інші операційні доходи плануємо як середню за період, що аналізувався, а інші операційні витрати враховано при розподілі операційних витрат на постійну та змінну частини (див. табл. 2.6).

Розрахунок прибутку від операційної діяльності у плановому 2019 році з урахуванням реалізації хлібобулочної продукції та кондитерських виробів наведено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

**Розрахунок прибутку від операційної діяльності ТОВ «Перший
столичний хлібозавод» у плановому періоді, тис. грн**

Показники	2019 р.
<i>Чистий дохід від реалізації хлібобулочної продукції при збереженні наявних тенденцій</i>	72387
Обсяг операційних витрат на виробництво хлібобулочної продукції, всього	66130
у тому числі:	
- постійні	23985
- змінні	42145
<i>Чистий дохід від реалізації кондитерської продукції нового цеху</i>	7239
Планова рентабельність реалізації кондитерських виробів, %	17
Обсяг операційних витрат на виробництво кондитерських виробів, всього	6008
Загальний обсяг чистого доходу від реалізації продукції підприємства	79626
Інші операційні доходи	622
Загальна сума доходів від операційної діяльності	80248
Загальний обсяг операційних витрат	72138
Прибуток від операційної діяльності	8110
Рентабельність операційної діяльності, %	10,10
Рентабельність операційних витрат, %	11,24

Таким чином, ефективність діяльності підприємства у плановому періоді збільшиться, про що свідчать розраховані коефіцієнти рентабельності. Так, у 2019 році кожна гривня доходів від операційної

діяльності буде генерувати 10,10 коп. прибутку від операційної діяльності на відміну від 7,01 коп. у 2018 році, а на кожну гривню операційних витрат буде припадати 11,24 коп. прибутку від операційної діяльності на відміну від 7,47 коп. у 2018 році.

Здійснимо планування чистого прибутку підприємства (табл. 3.3).

Таблиця 3.3

**Розрахунок чистого прибутку ТОВ «Перший столичний хлібозавод»
у плановому періоді, тис. грн**

Показники	2019 р.
Прибуток від операційної діяльності, тис. грн	8110
Інші фінансові доходи	141
Фінансові витрати	84
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	7885
Витрати (дохід) з податку на прибуток	1419
Чистий фінансовий результат: прибуток	6466

Інші фінансові доходи до яких відносяться відсотки та інші доходи від фінансової діяльності не мають чітко визначеної тенденції зміни, тому знаходимо їх як середню за період, що аналізується. Рівень фінансових витрат приймаємо на рівні передпланового року, так як підприємство здійснює погашення довгострокового банківського кредиту.

Таким чином, у плановому періоді чистий прибуток склав 6466 тис. грн, тобто збільшився на 2525 тис. грн. або на 64,2%, що свідчить про значне підвищення ефективності діяльності підприємства.

Як було визначено у першому розділі роботи в умовах функціонування ринкової економіки України механізм розподілу прибутку має велике значення, адже у ньому відображається ефективність господарської діяльності, від нього залежить дієвість господарської самостійності й самофінансування підприємств. Від удосконалення форм і методів розподілу прибутку залежить зацікавленість підприємств та

окремих працівників у постійному підвищенні ефективності діяльності та покращенні кінцевих фінансових результатів.

Для підвищення ефективності управління прибутком ТОВ «Перший столичний хлібозавод» та економічного обґрунтування його потреби пропонуємо здійснювати планування його розподілу в такому порядку:

- визначення потреби у прибутку за напрямками його використання;
- формування цільової структури розподілу прибутку;
- визначення пріоритетності у використанні прибутку за окремими напрямками використання;
- балансування потреби у прибутку за напрямками його використання з можливостями отримання прибутку при здійсненні господарсько-фінансової діяльності.

Важливим напрямком стратегічного планування діяльності є врахування усіх чинників та аспектів подальшого розвитку ТОВ «Перший столичний хлібозавод» для повного і обґрунтованого визначення величини прибутку та забезпечення певного рівня прибутковості.

Під час розподілу прибутку необхідно встановити обґрунтовані пріоритети розподілу з урахуванням обмеженості ресурсів та визначити конкретні цілі, для досягнення яких будуть мобілізуватися ресурси ТОВ «Перший столичний хлібозавод».

Стратегічними завданнями управління ТОВ «Перший столичний хлібозавод», з огляду на які з необхідно проводити розподіл прибутку, є:

- забезпечення ефективності діяльності за ключовими напрямками діяльності;
- забезпечення додаткового розвитку і отримання максимальної вартості;
- забезпечення стабільної прибутковості діяльності;
- створення нових і розвиток існуючих напрямків діяльності для забезпечення подальшого розвитку;

- виконання реальних можливостей і концентрації потужностей з метою створення потенціалу розвитку;
- розвиток підприємства шляхом ефективного використання капіталу;
- створення стійкого потенціалу розвитку за різних сценаріїв змін.

Таким чином, на нашу думку, основними шляхами покращення цільової структури використання прибутку ТОВ «Перший столичний хлібозавод» є:

- визначення пріоритетного напрямку використання прибутку - капіталізації коштів, що зумовить подальший розвиток підприємства та покращення фінансових результатів від його діяльності;
- оптимізація розміру коштів, спрямованих на споживання, зокрема грошових коштів, призначених для матеріального заохочення працівників, що сприятиме підвищенню продуктивності праці і, як наслідок, – розміру прибутку у майбутні періоди, а також соціального розвитку підприємства;
- складання детального плану використання та розподілу прибутку підприємства з визначеними датами та конкретним кошторисом;
- проведення чіткого контролю за виконанням поставлених завдань у плані використання та розподілу прибутку;
- проведення економічної роботи щодо аналізу динаміки та чинників отриманих прибутків у базовому періоді, виявлення резервів, що сприятимуть максимізації прибутку, а також планування формування, розподілу та використання прибутку на наступні періоди.

Напрямки розподілу планового чистого прибутку наведено у табл. 3.4.

Таким чином, більшу частину чистого прибутку підприємства - 60,0% планується направити на розвиток підприємства, а саме на фінансування подальшої модернізації та реконструкції підприємства – 48% (3104 тис. грн), фінансування приросту запасів підприємства у зв'язку зі збільшенням реалізації продукції – 6% (388 тис. грн.) та на інші цілі – 6% (388 тис. грн). Відповідно, 3880 тис. грн. у вигляді нерозподіленого прибутку приєднується до суми нерозподіленого прибутку планового періоду.

Таблиця 3.4.

**Напрямки розподілу планового чистого прибутку
ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у 2019 р.**

№	Показники	Сума, тис. грн	Розмір відрахувань, %
1	Чистий прибуток підприємства	6466	100,0
2	Напрямки розподілу чистого прибутку		
3	<i>Прибуток, що споживається:</i>	2586	40,0
3.1	Виплата відсотків засновникам (на підставі рішення зборів засновників)	1617	25,0
3.2	Соціальний розвиток підприємства	323	5,0
3.3	Матеріальне заохочування	646	10,0
4	<i>Прибуток, що капіталізується</i>	3880	60,0
4.1	Фінансування подальшої модернізації та реконструкції підприємства	3104	48,0
4.2	Фінансування приросту запасів підприємства у зв'язку зі збільшенням реалізації продукції на 18,5%	388	6,0
4.3	Інші цілі	388	6,0

Більшу частину прибутку, що споживається, планується направити на виплату відсотків засновникам – 25% (1617 тис. грн), а також на матеріальне заохочування працівників – 10% (646 тис. грн) та соціальний розвиток підприємства – 5% (323 тис. грн). Відповідно, загальна сума прибутку що споживається планується у сумі 2586 тис. грн.

Виходячи з суми капіталізації, нерозподілений прибуток на кінець 2019 року буде дорівнювати 18093 тис. грн (14213+3880).

Відповідно, власний капітал підприємства зміниться за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 3380 тис. грн. і на кінець 2019 року буде дорівнювати:

$$775+227+18093= 19095 \text{ тис. грн.}$$

Таким чином, частка нерозподіленого прибутку на кінець 2019 року становитиме 94,75% (18093/19095×100%) на відміну від 93,41% на кінець 2018 року (14213/15215×100%).

Для оцінки ефективності політики управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібо завод» у плановому періоді розрахуємо рентабельність його власного капіталу (табл. 3.5).

Таблиця 3.5.

Розрахунок рентабельності власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібо завод» у плановому періоді

№	Показники	2019 р.
1	Чистий прибуток, тис. грн	6466
2	Середня сума власного капіталу	17155
3	<i>Рентабельність власного капіталу</i>	<i>37,69</i>

Тобто кожна гривня власного капіталу у 2019 році забезпечить отримання 37,69 коп. чистого прибутку, що більше ніж у передплановому періоді на 9,04 копійки і свідчить про підвищення ефективності управління власним капіталом підприємства на підставі розроблених заходів.

Факторний аналіз рентабельності власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібо завод» у плановому періоді наведено в табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Факторний аналіз рентабельності власного капіталу ТОВ «Перший столичний хлібо завод» у 2018-2019 рр

Показники	2018 р. (перед - плановий)	2019 р. (плановий)	Абсолютний приріст
Рентабельність власного капіталу підприємства, % (Рвк)	28,65	37,69	9,04
Чистий прибуток, тис. грн (ЧП)	3973	6466	2493
Середня сума власного капіталу, тис. грн (ВК)	13866,5	17155	3288,5
Вплив на рентабельність власного капіталу підприємства зміни:			
- чистого прибутку			17,98
- середньої суми власного капіталу			-8,94

$$Рвк_{2018} = \frac{3973}{13866,5} * 100\% = 28,65\%$$

$$P_{BK}' = \frac{6466}{13866,5} * 100\% = 46,63\%$$

$$P_{BK2019} = \frac{6466}{17155} * 100\% = 37,69\%$$

$$\Delta P_{BK}(ЧП) = 46,63\% - 28,65\% = 17,98\%$$

$$\Delta P_{BK}(BKc) = 37,69\% - 46,63\% = -8,94$$

$$\text{Перевірка: } 17,98\% - 8,94\% = 9,04\%$$

Отже, рентабельність власного капіталу у плановому 2019 році в порівнянні з передплановим 2018 роком збільшилася на 9,04 коп.: за рахунок збільшення чистого прибутку на 2493 тис. грн, показник зріс на 17,98%, а збільшення середньої суми власного капіталу на 3288,5 тис. грн. обумовило зменшення рентабельності власного капіталу на 8,94%.

Для оцінки ефективності політики управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у плановому періоді розрахуємо вартість власного капіталу підприємства (Ввк):

$$Ввк_{2019} = 1617/17155 \times 100\% = 9,42\%$$

Таким чином, вартість власного капіталу у плановому 2019 році склала 9,42%, що на 1,47% менше, ніж у передплановому 2018 році. Така ситуація свідчить про підвищення ефективності управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод».

Узагальнюючи результати аналізу та планування, в цілому можна зробити висновки що розроблені рекомендації сприяють підвищенню ефективності політики управління власним капіталом підприємства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Ефективність діяльності підприємства значної мірою досягається в результаті здійснення ефективної політики управління власним капіталом, яка характеризується наступними етапами: аналіз загального обсягу, складу та структури власного капіталу; оцінка реальної ринкової вартості власного капіталу; визначення оптимальної структури власного капіталу; визначення планової потреби у власному капіталі; оптимізація співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел коштів, які залучаються для формування власного капіталу; розробка концепції збереження та примноження власного капіталу. Метою управління власним капіталом є досягнення необхідного рівня самофінансування розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства за різними напрямками та забезпечення умов його ефективного використання для збільшення ринкової вартості суб'єкта господарювання.

Одним із напрямків збільшення власного капіталу підприємства є запровадження податку на виведений (розподілений) капітал, який являє механізм економічного стимулювання власників підприємств до виведення прибутків з тіні та раціонального їх розподілу з точки зору розвитку фінансово-господарської діяльності.

Досліджено стан управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод». Встановлено, що за період дослідження відбулося суттєве збільшення власного капіталу підприємства, який практично повністю сформовано за рахунок нерозподіленого прибутку. Зміну структури власного капіталу підприємства можна вважати позитивною, так як збільшується питома вага його найбільш ефективної складової – нерозподіленого прибутку. Підприємство є фінансово стійким, так як власний капітал значно перевищує позиковий, не дивлячись на зниження даного показника до 69%.

Основним фактором, який впливає на підвищення ефективності управління власним капіталом є збільшення чистого прибутку, що капіталізується. Практично повністю обсяг отриманого прибутку підприємства припадає на реалізацію хлібобулочних виробів. Підприємство

протягом всього періоду дослідження знаходиться у зоні прибутку та має значний запас фінансової міцності. Зменшення частки витрат з податку на прибуток в фінансовому результаті до оподаткування свідчить про оптимізацію податкової політики підприємства. Для підприємства притаманний помірний або компромісний підхід в дивідендній політиці підприємства, що дозволяє капіталізувати значну частину чистого прибутку, що примножує власний капітал, максимізує його ринкову вартість та забезпечує його стратегічний розвиток.

За рахунок власного капіталу у 2018 р. фінансується 14% оборотних активів. Спостерігається негативна тенденція до зменшення даного показника протягом періоду, що аналізується, за рахунок перевищення темпу зростання необоротних активів над темпом зростання власного капіталу. Оборотність власного капіталу також має негативну тенденцію до зниження, що спричинено обумовлена перевищенням темпу зростання власного капіталу над темпом зростання чистого доходу від реалізації.

Проведений факторний аналіз дозволив кількісно визначити вплив факторів на зміну коефіцієнта самофінансування, рентабельності власного капіталу, коефіцієнта оборотності власного капіталу.

Визначено ефект фінансового важеля, який свідчить, що у 2018 році залучення підприємством позикового капіталу в суммі 5807 тис. грн. збільшило рентабельність власного капіталу на 13,76%, що свідчить про збільшення ефективності використання власних коштів. Збільшення диференціалу фінансового важеля на 4,87 у 2018 р. обумовило зростання ефекту фінансового важеля на 1,5%, а збільшення коефіцієнту фінансового левериджу обумовило зростання ефекту фінансового важеля на 2,26%.

Вартість власного капіталу у 2018 році склала 10,89%, що на 1,76% менше, ніж у 2017 році. Така ситуація свідчить про підвищення ефективності управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод».

Обґрунтовано пропозиції щодо удосконалення політики управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод».

Встановлено, що починаючи з 2013 р. на підприємстві здійснюється постійне оновлення та модернізація виробничого обладнання. Виробництво хлібобулочних виробів планується нарощувати кожного року завдяки залученню нового обладнання. На підприємстві планується відкриття цеху з виготовлення кондитерської продукції, що дозволить збільшити обсяг реалізації на 10-12% при плановій рентабельності 17%.

Основним напрямком підвищення ефективності управління власним капіталом ТОВ «Перший столичний хлібозавод» є збільшення нерозподіленого прибутку, що можливо за рахунок зростання його чистого прибутку. Головним фактором підвищення прибутковості є збільшення обсягів виготовлення продукції. Здійснити це можна двома шляхами: за рахунок збільшення кількості залучених у виробництво факторів (екстенсивний шлях) та за рахунок поліпшення технологій (інтенсивний шлях).

Основними резервами зростання прибутку від реалізації, як основного виду прибутку ТОВ «Перший столичний хлібозавод» є збільшення обсягу реалізації продукції, зниження собівартості реалізованої продукції та поліпшення якості продукції. Визначено фактори збільшення чистого доходу від реалізації продукції хлібозаводу.

Спрогнозовано чистий дохід від реалізації продукції на підставі використання Microsoft Office Excel. З урахуванням розроблених рекомендацій розрахований прибуток від операційної діяльності у плановому 2019 році. Встановлено, що ефективність діяльності підприємства у плановому періоді збільшиться, про що свідчать розраховані коефіцієнти рентабельності. Здійснено планування чистого прибутку підприємства, яке показало, що у плановому періоді чистий прибуток буде дорівнюватися 6466 тис. грн, тобто збільшиться на 2525 тис. грн. або на 64,2%, це свідчить про значне підвищення ефективності діяльності підприємства.

Наведено рекомендації щодо підвищення ефективності розподілу чистого прибутку ТОВ «Перший столичний хлібозавод» у плановому

періоді, що дозволило визначити напрямки та структуру його розподілу на 2019 рік. Так, більшу частину чистого прибутку підприємства - 60% планується направити на розвиток підприємства, а саме на фінансування подальшої модернізації та реконструкції підприємства – 48% (3104 тис. грн), фінансування приросту запасів підприємства у зв'язку зі збільшенням реалізації продукції – 6% (388 тис. грн.) та на інші цілі – 6% (388 тис. грн). 40% чистого прибутку підприємства планується направити на споживання, а саме на виплату відсотків засновникам – 25% (1617 тис. грн), а також на матеріальне заохочування працівників – 10% (646 тис. грн) та соціальний розвиток підприємства – 5% (323 тис. грн).

На підставі здійснення розподілу чистого прибутку підприємства розрахована сума нерозподіленого прибутку та власного капіталу у плановому періоді, який за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 3380 тис. грн. на кінець 2019 року буде дорівнювати 19095 тис. грн.

Розрахована рентабельність власного капіталу показала, що кожна гривня власного капіталу у 2019 році забезпечить отримання 37,69 коп. чистого прибутку, що більше ніж у передплановому періоді на 9,04 копійки та свідчить про підвищення ефективності управління власним капіталом підприємства на підставі розроблених заходів. Так, за рахунок збільшення чистого прибутку на 2493 тис. грн, показник зріс на 17,98%, а збільшення середньої суми власного капіталу на 3288,5 тис. грн. обумовило зменшення рентабельності власного капіталу на 8,94%.

Вартість власного капіталу у плановому 2019 році склала 9,42%, що на 1,47% менше, ніж у передплановому 2018 році, що також свідчить про підвищення ефективності управління власним капіталом підприємства.

Узагальнюючи результати аналізу та планування, в цілому можна зробити висновки що розроблені рекомендації сприяють підвищенню ефективності політики управління власним капіталом підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безгінова Л.І. Формування оптимальної структури капіталу в підприємствах роздрібної торгівлі: Дис...канд. екон. наук: 08.07.05 / Л.І. Безгінова. – Х.: Думка, 2011. – 239 с.
2. Бербера В.Д. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. / В.Д. Бербера. – К.: Знання, 2016. – 263 с.
3. Бланк И. А. Управління формуванням капіталу / И. А. Бланк. - К.: Ника- Центр, 2012. - 512 с.
4. Бланк І.О. Управління фінансами підприємств: підручник / І.О. Бланк, Г.В. Ситник, В.С. Андрієць – К. : КНТЕУ, 2017. – 792 с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства: Навчальний посібник / І.М. Бойчик. – К.: Атіка, 2016. – 528 с.
6. Бугай Н.О. Власний капітал як складова фінансової системи підприємства: проблематика та шляхи її вирішення / Н.О. Бугай // Агросвіт, 2016.- С. 19.-25.
7. Бурик А. Ф. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. / А. Ф. Бурик. – К. : ЦУЛ, 2016. – 260 с.
8. Василенко Л. Т. Фінанси підприємств у схемах і таблицях : наочний навч. посіб. / Л. Т. Василенко, Л. В. Гут, О. П. Оксеєнко. – К.: Дакор, 2016. – 65 С.
9. Володькіна М. В. Економіка промислового підприємства: навчальний посібник / М. В. Володькіна. — К.: Центр навчальної літератури, 2016. – 196 с.
10. Воронін А. В. Оптимізація структури капіталу акціонерного товариства / А. В. Воронін // Финансы, учет, банки, 2014. – Вып. 1. – С. 79-83.
11. Гайдаєнко О. М. Формування оптимальної структури капіталу підприємства / О. М. Гайдаєнко, М. О. Славінська // Облік, економіка, менеджмент: наукові нотатки: міжнародний збірник наукових праць / за ред. І. Б. Садовська. – Луцьк: РВВ Луцького НТУ, 2016. – Вип. 1(9). – Ч. 1. – С. 100-107.

- 12.Галецко О.І. Проблеми регулювання цін у хлібопекарській галузі України / О.І. Галецко // Агросвіт.- 2016.- №11.- С.22-28.
- 13.Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. / О. О. Гиль. – К. : Ліра-К, 2015. – 248 с.
- 14.Головко О. Г. Формування оптимальної структури капіталу підприємства / О. Г. Головко, К. В. Шляпкіна [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kpi.kharkov.ua/archive.pdf>
- 15.Гончаров А.Б. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / Гончаров А.Б. –Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2016. – 240 с.
- 16.Господарський Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 17.Грибик І. І. Економіка та управління підприємством: теорія і практика : навч. посіб. / І. І. Грибик. – К. : Ліра-К, 2016. – 428 с.
- 18.Грицино О.М. Оптимізація структури капіталу підприємств України / О.М. Грицино // Фінанси, облік і аудит, 2017. – № 1 (29). – С. 306-311.
19. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
- 20.Доберчак Н. І. Економіка виробництва : навч. посіб. / Н. І. Доберчак. – К. : Ліра-К, 2015. – 258 с.
- 21.Дорошенко Г. О. та ін. Економіка підприємства: теорія і практикум : навч. посіб. / Дорошенко Г. О., Семенець А. О., Пасенко Н. С. та ін. – К. : Ліра-К, 2016. – 328 с.
- 22.Спіфанова І.Ю. Сучасний стан управління власним капіталом підприємств України / І.Ю., Спіфанова, І. В Дрозд // Матеріали ІV науково-практичної інтернет-конференції Львівської комерційної академії. - 2015. - С. 130-133.
- 23.Загайнова Ю.В. Показатели оптимальности структуры капитала компании / Ю.В. Загайнова // Научные записки, 2011. - № 4. - С. 76-82.
- 24.Капітула С.В. Оптимізація структури капіталу підприємства як спосіб управління його рентабельністю / С.В. Капітула, Н.Б. Корміч

- [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<http://ev.nmu.org.ua/docs/2012/2/EV20122.093-096.pdf>
25. Колчина В.В. Аналіз фінансового стану як передумова ефективного управління підприємством / В.В. Колчина, О.Н. Волкова // Економіка, фінанси, право, №6. - 2016. - с. 71-74
26. Косянчук Т. Ф. Економічна діагностика : навч. посіб. / Т. Ф. Косянчук, В. В. Лук'янова, Н. І. Майорова, В. В. Швид- К. : Ліра-К, 2016. – 452 с.
27. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент : підручник. / Г. О. Крамаренко, О. Є. Чорна. - К. : Центр навчальної літератури, 2017. - 520 с.
28. Кудіна І.О. Власний капітал підприємства як економічна категорія та його облік / І.О. Кудіна, О.С. Старченко // Приазовський економічний вісник, 2017. – С. 346-351. [Електронний ресурс] - Режим доступу: http://rev.kpi.zp.ua/journals/2017/5_05_uk/65.pdf
29. Ляшенко Г. П. Управління капіталом підприємства: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Г. П. Ляшенко / Державна податкова адміністрація України; Академія держ. податкової служби України. — Ірпінь : Академія ДПС України, 2017. — 346с.
30. Мазаракі А. А. Економіка торговельного підприємства / А. А. Мазаракі, Л. О. Лігоненко, Н. М. Ушакова. – К.: Хрещатик, 2006. – 800 с.
31. Маматова Л. Ш. Оптимізація структури капіталу та її вплив на потенціал підприємства / Л. Ш. Маматова // Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія : Економічні науки. – 2017. – Вип. 34. – С. 299-305.
32. Машлій Г. Б. Методи оптимізації структури капіталу підприємства в системі фінансового менеджменту / Г. Б. Машлій // Матеріали ХІХ наукової конференції ТНТУ ім. Ів. Пулюя, 18-19 травня 2016 року — Тернопіль. : ТНТУ, 2016 — С. 291.

33. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності затверджені наказом Міністерства фінансів України від 23.03.2013 р. № 433 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/conv>
34. Міжнародні стандарти фінансової звітності [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010.
35. Міценко Н. Г. Економіка підприємства: теорія і практикум : навч. посіб. / Н. Г. Міценко. – К. : Ліра-К, 2014. – 688 с.
36. Міщук Є.В. Особливості системи управління власним капіталом підприємства та шляхи її вдосконалення / Є.В. Міщук // Агросвіт, 2015, №24. - С. 46-49.
37. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
38. Олександренко І.В. Управління власним капіталом підприємства / І.В. Олександренко // Економічний форум.-2016.-№3. – С. 211-216.
39. Податковий Кодекс України. Закон України № 2755-VI від 02.12.2010 [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
40. Пономаренко В.С. Економіка підприємства: компетентність і ефективність розвитку навч. посіб. / За заг ред В. С. Пономаренка. – К. : Ліра-К, 2013. – 152 с.
41. Портна О. В. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / О.В. Портна, Н. М. Єршова. – К. : Патерик, 2015. – 312 с.
42. Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо податку на виведений капітал № 8557 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64356.

43. Семенова Т. В. Оптимізація структури капіталу підприємства / Т. В. Семенова, А. С Шамрицька [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/optimizatsiya-strukturi-kapitalu-pidpriemstva>
44. Сіменко І. В. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. / І. В. Сіменко. – К. : Ліра-К, 2013. – 384 с.
45. Сопко В.В. Власний капітал акціонерних товариств: особливості визначення та обліку / В.В. Сопко // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: збірник науково-технічних праць. – 2007. – Вип.17.6. – С.246-253
46. Сорокін М. Новітні методики управління капіталом підприємства / М. Сорокін // Економіка України, 2011. – № 4. – С. 24-32.
47. Тимошенко О. В. Оптимізація структури капіталу підприємств / О. В. Тимошенко // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2013. – №.3. – С.33-40.
48. ТОВ «Перший Столичний Хлібозавод». Офіційний сайт <https://hlibinvest.com.ua/kompanii/tov-pershij-stolichnij-hlibzavod/>
49. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств : навч. посібник / О. С. Філімоненков. – К. : МАУП, 2014. – 328 с.
50. Харченко Н.В. Управління власним капіталом акціонерного товариства / Н.В. Харченко // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. — 2011. — № 3. Т. 1. — С. 273—278.
51. Цюцяк І.Л. Аналіз наукових підходів до трактування категорії «власний капітал» / І.Л. Цюцяк // Науковоінформаційний вісник: Економіка. – 2014. – №9. – С.271-280.
52. Щербань О.Д. Визначення категорії «власний капітал підприємства» / О.Д. Щербань // Мукачівський державний університет, 2017.- №9.- С. 736-739.

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Перший столичний хлібозавод»

за

Територія _____

СДРПОУ

за

КОАТУУ

за

відповідальністю

КОПФГ

за

Організаційно-правова форма господарювання товариство з обмеженою

КВЕД

Середня кількість працівників¹ 813

Адреса, телефон 07354 Київська обл., Вишгородський р-н, с. Нові Петрівці, вул. Ворошилова, 85
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

54.

55. Баланс (Звіт про фінансовий стан)
56. на 31.12.2017 р.

Форма № 1

Код

за ДКУД

57.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	31	46
первісна вартість	1001	76	106
накопичена амортизація	1002	45	60
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	6877	9991
первісна вартість	1011	15426	19527
знос	1012	8549	9536
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	18	18
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	6926	10055
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	2171	1765
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1777	1891
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130		

за виданими авансами			
з бюджетом	1135	0	61
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	61
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1390	1081
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	2072	2486
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	7	4
Усього за розділом II	1195	7417	7288
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	14343	17343
Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	775	775
Капітал у дооцінках	1405	227	227
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	10011	11516
Неоплачений капітал	1425		( )
Вилучений капітал	1430		( )
Усього за розділом I	1495	11013	12518
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	0	1495
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	0	1495
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	471	1317
розрахунками з бюджетом	1620	1144	429
у тому числі з податку на прибуток	1621	499	0
розрахунками зі страхування	1625	309	144
розрахунками з оплати праці	1630	560	553
одержаними авансами	1635	40	26
розрахунками з учасниками	1640	126	181
Поточні забезпечення	1660	437	490
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	243	190
Усього за розділом III	1695	3330	3330
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900	14343	17343

59.
60. Керівник
61.
62. Головний бухгалтер
63.
64.
65.
66.
67. ¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом
68. виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.
69.
70.
71.
72.
73.
74.
75.
76.
77.
78.
79.
80.
81.
82.
83.

84.

85. Додаток Б

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Перший столичний хлібозавод»

за

ЄДРПОУ

КО	
ДИ	0
	1
	31
	484879

86. (найменування)

87.

88.

89.

90.

91. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

92. за 2017 р.

93.

Форма № 2

Код за

18

ДКУД

01003

94.

95.

96. І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

97.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	59560	59668
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(39882)	(39662)
Валовий: прибуток	2090	19678	20006

збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	462	786
Адміністративні витрати	2130	(3291)	(2859)
Витрати на збут	2150	(10982)	(10563)
Інші операційні витрати	2180	(2228)	(2415)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	3639	4955
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	187	65
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	(2)	(98)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	3824	4922
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	708	919
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3116	4003
збиток	2355	( )	( )

98.

99.

100.

101.

102.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

113.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0

Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3116	4003

114.

115.

116. III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

117.

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	36066	36132
Витрати на оплату праці	2505	14557	12145
Відрахування на соціальні заходи	2510	3145	3809
Амортизація	2515	1137	1387
Інші операційні витрати	2520	1420	2026
Разом	2550	56325	55499

118.

119.

120.

121. IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

122.

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

123.

124.

125. Керівник

126.

127. Головний бухгалтер

128.

129.

130.

131.

132. Додаток В

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство ТОВ «Перший столичний хлібозавод»

за

Територія _____

ЄДРПОУ

за

Організаційно-правова форма господарювання товариство з обмеженою відповідальністю

КОАТУУ

за

Вид економічної діяльності Виробництво хліба та хлібобулочних виробів

КОПФГ

за

КВЕД

Середня кількість працівників¹ 815

Адреса, телефон 07354 Київська обл., Вишгородський р-н, с. Нові Петрівці, вул. Ворошилова, 85
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

133.

134. Баланс (Звіт про фінансовий стан)
135. на 31.12.2018 р.

Форма № 1

Код

за ДКУД

136.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	46	44
первісна вартість	1001	106	121
накопичена амортизація	1002	60	77
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010	9991	13847
первісна вартість	1011	19527	24328
знос	1012	9536	10481
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	18	18
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	10055	13909
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1765	2273

Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1891	2990
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135	61	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	61	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1081	833
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165	2486	1993
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190	4	6
Усього за розділом II	1195	7288	8095
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	17343	22004
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	775	775
Капітал у дооцінках	1405	227	227
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	11516	14213
Неоплачений капітал	1425	( )	( )
Вилучений капітал	1430	( )	( )
Усього за розділом I	1495	12518	15215
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	1495	1279
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595	1495	1279
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615	1317	2781
розрахунками з бюджетом	1620	429	782
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	204
розрахунками зі страхування	1625	144	208
розрахунками з оплати праці	1630	553	798
одержаними авансами	1635	26	38
розрахунками з учасниками	1640	181	133
Поточні забезпечення	1660	490	673
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690	190	97
Усього за розділом III	1695	3330	5510
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами,	1700		

утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	17343	22004

137.
138.
139. Керівник
140.
141. Головний бухгалтер
142.
143.
144.
145.
146. ¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом
147. виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.
148.
149.
150.
151.
152.
153.
154.
155.
156.
157.
158.
159.
160.

161.

162.

163.

164. Додаток Г

Дата (рік, місяць, число)

КО	
ДИ	0
	1
	31
484879	

Підприємство ТОВ «Перший столичний хлібозавод»за
ЄДРПОУ

165. (найменування)
166.
167.
168.
169.

170. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

171. за 2018 р.

172.

Форма № 2

Код за

18

ДКУД

01003

173.

174.

175.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

176.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	67214	59560

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(43875)	(39882)
Валовий:			
прибуток	2090	23339	19678
збиток	2095	( )	( )
Інші операційні доходи	2120	617	462
Адміністративні витрати	2130	(4128)	(3291)
Витрати на збут	2150	(13059)	(10982)
Інші операційні витрати	2180	(2056)	(2228)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	4713	3639
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	172	187
Інші доходи	2240		
Фінансові витрати	2250	(84)	(2)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	( )	( )
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	4801	3824
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	864	708
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	3937	3116
збиток	2355	( )	( )

177.

178.

179.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

186.

187.

188.

189.

190.

191.

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

192.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4

Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	3937	3116

193.

194.

195. III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ**196.**

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	39028	36066
Витрати на оплату праці	2505	17732	14557
Відрахування на соціальні заходи	2510	3700	3145
Амортизація	2515	1229	1137
Інші операційні витрати	2520	1429	1420
Разом	2550	63118	56325

197.

198.**199.****200. IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ****201.**

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

202.

203.

204. Керівник

205.

206. Головний бухгалтер

207.
208.
209.
210.
211.

212.
213. Додаток Д

214.
215.
216.

217. Формули для розрахунку точки безбитковості:

218.

219. Точка безбитковості (ТБ):

220.

$TБ$

$$221. TБ = FC / K_m$$

$$222. K_m = GM / TR$$

$$223. GM = TR - VC$$

224.

225. де ТБ – точка безбитковості підприємства;

226. FC – постійні витрати;

227. K_m – коефіцієнт валової маржи;

228. GM – валова маржа;

229. TR - сукупний дохід;

230. VC – змінні витрати.

231.

232. Запас фінансової міцності (Кфм):

233.

$$234. K_{фм} = \frac{D_{ф} - Tб}{Tб} \cdot 100\%$$

де $D_{ф}$ – доходи від операційної діяльності.

235.
236.
237.
238.

